

A világhírű kerékpár.
Főképviselet Magyarországra részére: 7660
Fodor Károly és Társa, Budapest,
V., Erzsébet-tér 17.
Pope Mfg. Co., gyárosok, Hartford, Conn.

„A világ legjobb sámfája“
FÖLDVÁRY IMRE
férfi divat és fehérvénemű raktárában.
párja
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 11. sz. és VIII., Kerepesi-út 9. 7578
Férfi ingek, Jäger-árúk, vadász és sport-cikkkek dús választékban kaphatók.
Kostyűk és Nya kkendők.

KIRÁLYNŐ-ARCZCRÉME,
legjobbnak ismert arczsépitő a világon.
Ezen arczéme a legrovidebb idő alatt eltávolítja az arcról minden bőrtisztatlanságot, a m. szepelő, pórszesz, mészessz stb. az azt bővére és üdév teszi. Teljesen ártalmatlan. **Egy üvegy 70 kr., királynő-arczéme szappan 1 doboz 50 kr. — Királynő-hőgyppor fehér, róza és érme színen 1 doboz 70 krajczár.** Szétküldési főraktár:
Temesváry József
Angyal-gyógyszertára
Zombor, Jókai-tér 2.
Budapest Török József gyógyszerárában, Király-utca 12. sz.

BEM és PETŐFI
Nagy körkép a szabadságharczról
Festette: Vágó, Styka, Spányi. 7620
Látható reggel 9 órától. Este villamos fényvel.
Aréna-út 70. Városliget. — Belépődíj 50 kr.

Legyen nyugodt,
mert feltaláltott a legjobb szer, a kint-tetett és kipróbált
NERVIN,
7481
mely a legjobbnak bizonyult: rheuma, köszvény, csusz, csont- és derékfájás, szag-galás, szúrás és dagadtok ellen. Bond-kiálti hatáson meglepő. Ár 80 kr. Egyed-készítője **Ervényi Béla** gyógyszerész, Szabad-szálláson (Posta). Főraktár Török József Nagy Kristóf és «Nándor» gyógyszerár-Molnár és Moser drogeria.

Kwizda-féle
Restitutionsfluid
es. és kir. szab. mosóvíz lovaknak.
Egy üveg ára 1 frt 40 kr.
35 év óta használják udvari istálló-kban, nagyobb katonai és polgári ist-állókban, a nyak- megerősítések előtt erősítőszert, ilyenek után az erő visszasserzésre; továbbá rándú-lásoknál, az izmok merevsége ese-tében sőt a lovakat a trainingben erősebbre képesíti. Valódi minősé-gben csak fent látható védjegy-gyel ellátva kapható Ausztria és Magyarország összes gyógyszerár-jaiban és drogeriáiban. Főraktár:
Kwizda Ferencz János,
cs. és kir. o.-m., román kir. és bolg. fejed. udv. szállító, ker. gyógyszerésznél 7640
Koronaherceg, Bécs mellett.

A „Very Well“
kerékpárgyárak csak elsőosztályú te-rékparatit gyártanak a legjobb anyagból. Eladás tényleges jóállás mellett. Raktár Budapest Blau Józsefnél Török-kürt 23. — Bécsben Bau-mann L-nél VI.2. Millergasse 67. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve 7600

VASÁRNAPI UJSÁG
22. SZÁM. 1898. BUDAPEST, MÁJUS 29. 45. ÉVFOLYAM.
Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre — 6 *
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt
félre — 4 *
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.—
Külföldi előfizetésekre a postaiag meghatározott viteldi is csatolandó.
félre — 2.50

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (aját házában)
Az arany éremmel kitüntetve. 7645

Főhercegi és hercegi uradalmak, es. és kir. katon. i. intézőségek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, éj tomesetek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-fest. kek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban porakban és 40 különböző mintában külön-kint 16 krtól felfelé szállíthatnak, és a mi a festék szürstisztségét illeti, azonos az olajfestékekkel. — **Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.** 7645

Lesavanyodásra a egyidejűleg az egész test arczára 2 hónapig vendő a dr. Blyz s dr. Duchoene-Duparo klin. tanár, beállítrend lovagja — meggyőzése után Boisson gyógyszer. által készített «per-aa-pilula», vesiculosisnevel előállított növ. készítmény. Egy 3 frtos nemzetközi posta-utalvány küldésével bér-m. szállít egy palackkal: **M. RATE, 100 rue Mont-martre, Paris.** Budapestben kapható: Török József gyögyszerésznél, király-utca 12. szám. 7608

A női szépség
emelkedése, tökéletesítésére és fen-tartására legkiválóbb, teljesen ár-talmatlan, vegyíztiszta és szirmentes készítmény a 7502
Margit Crème.
Rövid idő alatt szüntet szepelőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mit-esser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üde bájos arczsint kölcsönöz. Ár 50 kr., nagy 1 forint.
Margit hőgyppor 60 kr. 3 színen. Margit szappan 35 kr. Margit fogpép (Zahnpaste) 50 kr.
Készítő FÖLDES gyógyszerháza,
Aradon Deák Ferencz-utca 11. sz.
Főraktár: Török József gyógyszerháza, Budapest Király-utca 12.

Allamilag kedvezményezett gőzerőre berendezett első magyar
Torony-óra-gyár 7615
Mayer Károly L. utóda Müller János Budapest VII., Kazinczy-utca 3. sz. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

D' Leras
VAS PHOSPHAT
Ezen vaskészítmény tartalmazza a vér és csontok legfontosabb elemeit. Kiváló gyógyszer vérszegénység, sápkór, gyomor-fájdalmak, vérszűrés eseteiben, szabályozza a hórszámot, könnyű emés-tető és kiválóképpen hőgyeknek, vala-désben lévő fiatal leányoknak, vala-mint gyenge gyermekeknek legmelegebben aján-lható. Egy üveg ára 1 frt 50 kr. Magyarországi főraktár Budapest, Török József gyógyszerháza király-utca 12. sz.

Több mint
50 év óta sikerrel használtatik!
Az
Eszéki Spitzer Kenőcs
és az
eszéki Salvator szappan
Valódi minőségben csak mint eddig, ezentúl is VÉDJEGY. 7709
Eszéken, felsőváros.
DIENES G. J.-féle
gyógyszertárban
készül és megrendelhető. — Szepelőket és máj-foltokat valamint az összes bőrtisztatlanságo-kat biztosan eltávolít.
1 tégely valódi Spitzer kenőcs 35 kr.
1 üveg valódi Spitzer mosóvíz 40 kr.
1 darab valódi Salvator szappan 50 kr.
1 tégely kézfajda 60 kr.
1 doboz valódi Lyoni rizspor 3 színen 50 kr. és 1 frt.
Figyelemztetés. Csak akkor valódi, ha a fenti törvényleg beiktatott védjeggyel el van-nak látva és kériatik a t. közönség csakis Diene-s-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.
Főraktár Budapest:
TÖRÖK JÓZSEF úrnál
Király-utca 12.

PARÁD
gyógyfürdő (Heves vármegyében).
Természetes arzánus vasas gyógyvíz, vasas tim-sós fürdővel, égvényes-, kén- és vasas savanyu-víz-forrásokkal, 7703
hidegvíz-gyógyintézet.
Előévad május 15-től június 15-ig. Főévad június 15-től augusztus 20-ig, utóévad augusztus 20-tól szeptember végéig tart.
Bővebb felvilágosítással és ingyen prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

Jod-forrás Hall fürdőhely.
Felső-Ausztriában.
A kontinens legerősebb Jod-forrása görvély és azon általános és különleges kör ellen, a melynél a jód fontos gyógyhatányt képez. Kiváló fürdőberendezések (Fürdő- és ivókúra, begöngyölések, belégzések, mas-sage, kefyr). Igen kedvező klimatikus viszonyok. — Vasutállomás, Utirány Linz a D. vagy Steyr-on át.
Idény május 15-től szeptember 30-ig. 7604
(Fürdők május 1-től—15-ig is szolgáltatnak.)
Kimerítő prospektusok többféle nyelveken a fürdő-gondnokságtól Bad Hall-ban kérendők.

LOHSE világhírű különlegességei
a bőr ápolására.
EAU DE LYS DE LOHSE.
Hatvan év óta feltűnő mul-tatlan mint legkiválóbb bőrt-tisztaító és illóanyagok ke-zelésére, valamint a me-gtartására, napfényt, pi-rozság, száraz foltok és az arcz minden tisztatlanságának biztos eltávolítására fehérvérben és rózsaszínen szőkéknek, sárgában barnáknak.
LOHSE liliumtej-szappan csodás illata, tisztasága és finomsága véget a legkivá-lóbb toilette-szappan. Árja 60 kr., rózsaszín 1 frt.
Gyártmányunk véletlenül más-koroknál mindig igyelel a csöngő: **GUSTAV LOHSE**
45 Jägerstr. 46 Berlin.
udvari illatszerező.

AZ ERDÉLYI UNÓ MEGÜNNEPLÉSE.
A MOHÁCSI VÉSZ szomorú következményei el-szakították a magyar koronától s külön országgá tették az ország délkeleti részét, Erdély, mely hadászatiilag is igen fontos rész, a honfoglalás óta mindig együvé tartozott az anyaországgal. Ez az elszakadás csak politikai természetű volt. Szívben, lélek-ben a külön állás hosszú idején is egy életet élt Erdély Magyarországgal, mely-hez visszavágní soha sem szűnt meg. Már első külön fejedelme, János Zsig-mond, kereste a viszont egyesülés útját-módját, de keresték későbbi választott fejedelmei is: Báthori Zsigmond, Báthori Gábor, Bocskay István, Bethlen Gábor és I. Rákóczy György is. Csak az idők viszontagságainak tulajdonítható, hogy az újra egyesülésnek 1848-ig kellett kés-nie. Ekkor végre leomolhattak az «egy nemzet két hazája» közti határfalak, ha-bár a teljes egygyeolvadás a közbejött viharos események miatt csak két év-tized múlva valósulhatott meg.

Az első magyar felelős miniszterium által V. Ferdinánd király beleegyezésével előkészített egyesülést az e végre össze-gyűlt utolsó erdélyi országgyűlés 1848 május 30 án mondotta ki, még pedig egyhangúlag, mindamelllet, hogy meg-előzőleg a szászok és oláhok sok aka-dályt gördítettek az unió elé.
E nagy nap ötvenedik évfordulója alkalmából nemzeti örömnemre gyűl-ösze most Kolozsvárra különösen az erdélyrészi hazafias magyarság, mely jobban meg van győződve, mint valaha, hogy az újra egyesülés föltétlenül üdvére és boldogságára válik az egész hazának s az egész politikai magyar nemzetnek.
E lelkes ünneplés napján mi is kegye-letesen emlékezünk és pillantunk vissza az 1848 május 29-iki és 30-iki kolozsvári eseményekre, melyeket egykorú fölgye-zésekből a következőkben adunk elő.

A május 28-ikára egybehívott ország-gyűlés tagjai nagy számmal jelentek meg Kolozsvárrt; sokan serdülő fiaikat is magukkal hozták, hogy lássák meg és véssék emlékezetükbe a történetd-ő

ket. Megjelent a vármegyék és a Székelyföld birtokos értelmisége is szép számmal, hogy tanúja legyen a kitoró nemzeti örömnök. A város fény- és örömrában úszott. Háromszínű nemzeti lobogó len-gett az egész városon; kuny-

hóban és palotában háromszínű virágospor-tozatok ékesítették az ablakokat s a függönyredők között ki-kinéző hölgyek fejét háromszínű ko-kárdák és szalagcsokrok; hasonló toll, szalag-csokor és Unió feliratú kokárda volt a férfiak mellén és fővegen, a kardok markolatján és a napernyőkön. Magyar ruhaviselet divott mindenütt, s vidámság sugárzott min-den arezon. Az ifjak háromszínű pipere-és divattárgyakkal kedveskedtek a hől-gyeknek, ezek viszont háromszínű bokré-tával; nemzeti színű kokárdák, lobogók, látogatási jegyek, Petőfi «Talpra magyar» honfi dala kisebbített lenyomatban szá-zanként forogtak az ifúság között. A ma-gyarságnak kivétel nélkül egy volt ér-zése, nézete s törekvése célja: az Unió.
Az országgyűlés május 29-iki ünne-pélyes megnyitása előtt az volt a vezér-férfiak közt a megállapodás, hogy az Unió ügye az előértekezlet, mit akkor «nemzeti gyűlés»-nek neveztek, vitat-tassék meg; ha valakinek egyénileg, vagy valamely nemzetiiségnek együttesen van észrevétele, ellenvetése, aggodalma vagy óhaja, fejezzék ki, hallgassák meg, méltányolják, vagy meggyőző okokkal enyésztessek el, hogy aztán a nyilvános közülésben időrabló, tanácskozásnyújtó s tán a kedélyekre ingerlő ható vitatkozás róla ne legyen; vigyenek be kész törvényjavaslatot, a vezérszónok ter-jeszze elő, s lehetőleg egyértelemmel emeltessék határozattá.

Mint nagy nemzeti ünnepre, úgy vira-dott fel Kolozsvár május 29-ikére, az or-szágyűlés ünnepélyes megnyitása nap-jára. Megjöttek a szász székek követei is, kik Szeben ellenkező felszólítását fél-retették volt, s magukat képviseltették.
A piacosa a sorkatonaság, az országos terem előtt a nemzetőrség volt felállítva. A honatyák ós szokás szerint a piaci nagy templomba kísérték a királyi biz-tost. A templomozás végével az ország-gyűlés termébe vonultak. Az eljenzés folyt; különösen éltették a jelen volt szász követeket és Lemény gör. kel. püs-pököt. Már csak az országos elnökre vár-tak, hogy az ülést megnyissa, s kezdődjék az utolsóán hitt erdélyi országgyűlés.

Az elnöki székétől jobbra a követi padok emelvényén az addigi szabadelvű ellenzék férfiai, az elnöki székétől balra levő emelvényen a királyi hivatalosok, az elnöki székek szemében a szász és taksás városi követek háta mögött az emelvényen nemzeti kokárdásan Erdély hölgyei ültek; a karzatokat, honnan az utolsó országgyűlésen az ellenzéknek eljenezni nem volt szabad, fiatalság lepte el. Az elnöki szék mögött a régi trón állt; mellette jobbra és balra hírlapírók asztalai. A falakon Magyarhon címerei: «Éljen a király, nádor, minisztérium» s más feliratokkal; körülé nemzeti színű lobogók, lobogók a karzaton... Minden, minden más volt, mint egy évvel ezelőtt. Egyedül a trón volt a régi, egyedül azon voltak még Erdély kék-vörös-sárga színei.

Megjelent az országos elnök, báró Kemény Ferencz. Megnyitó beszédében valahányszor a

közkívánatnak engedve, a királyi előterjesztések három első pontját, melyek közt az Unió 3-ik helyre volt téve, másnapra tűzte ki tanácskozás tárgyául.

Az úgynevezett *nemzeti gyűlést* még az nap megtartották, s azonnal kitűnt, hogy az Unió mellett oly nagy a többség, mely előtt minden izgatásnak és fondorlatnak el kell némulnia. A nemzeti gyűlésen a szászok és oláhok részéről felhozott ellenvetések megzafolására előbb a volt ellenzék vezére, az ekkor már vak báró *Wesselényi Miklós* s utána *Zeyk József* és id. *Szász Károly*, az előbbi országgyűlések ellenzéki vezérszónokai emelték fel szavukat. Este volt már. A terem közepén elnyuló zöld asztalon néhány gyertya. Az asztal jobb oldalán végig a magyar, a balon a szász követek, mind fennállva. Körültök és a karzatokon töméntelen hallgatóság feszülten várakozott.

szerű vezére, emelt szót a törvényhozó gyűlekedetben. Kifejtén, hogy az előterjesztések harmadik pontja, mely az unióról szól, tárgyalandó legelőbb, ekként folytatá beszédét:

«Az unió üdvös voltát bizonyítgatni fölösleges. Nem akarom tehát hosszas beszéddel elrabolni a drága időt. Csak annyit legyen szabad mondanom: miképen boldognak érzem magamat, hogy nekem jutott osztályrészül a szerencse, hogy oly magasztos ügyben, melyért fiatal korom első éveitől küzdöttem, melyért fiatal korom első éveitől küzdöttem, melyért szenvedtem, most már szenvedéseimre enyhítő balzsamul, mely valóban nagyobb szerű küzdelmeknek is méltó bére lehet, én emelhetem fel a diadalmas lobogót. E szent lobogó alá hívom fel a rendeket, mondják ki egy lélekkel, egy szájjal: nekünk *unio* kell az 1848-iki 7-ik törvényezikk szerint».

E szavakra hatalmas «Unió!» kiáltás reszketetté meg a terem falait. A zaj csillapodtával a szónok ekként végezte beszédét: «Ezen öröm-

Gróf Teleki József, Erdély kormányzója.

Báró Wesselényi Miklós, Szék város követe.

AZ UNIÓT KIMONDÓ 1848-IKI ERDÉLYI ORSZÁGGYŰLÉSBL. — Egykorú képek után.

fejedelem neve és az Unió előfordult, a hallgatóság éljenzésben tört ki.

E beszéd után megjelent az erdélyi királyi fő-kormányzó, s az elnöki széket gróf *Teleki József* főkormányzó vette át. Küldöttséget nevezett ki, mely a királyi biztossnak összegyűlést tudtára adja. Egy negyedóra mulva, mint királyi biztos a 70 éven felül járó báró *Puchner Antal*, lovassági altábornagy, erdélyi főhadikormányzó is megjelent. A mint szokás, a trón emelvényén foglalt helyt, állva. Megnyitó beszédét magyarul tartá. Először hangozván az országgyűlési teremben királyi biztos ajkáról magyar szó: hosszan tartó örömríadás és tapsvihar keletkezett. Az épület előtt tolongó népsokaság s a nemzetörök hosszú során is szünni nem akaró éljenzés harsogott végig.

Báró *Puchner V. Ferdinánd* király nevében üdvözlé az egybegyűlt Karokat és Rendeket, s átadta a királyi előterjesztéseket.

Eltávozván a királyi személynök, a tanácskozást az egyik vezér-szónok, báró *Kemény Dénes* alsó-fejérmegyei követ kezdé meg. Szavai után a terem ezt mennydörgé: «Unió!» Az elnök a

Szász Károly emelkedettebb hangon folytatá beszédét. A szónok egyszerre csak percnyi szünetet tart. A hallgatóság szeme a szász követekre esik, a kiknek részéről nem vala többé ellenmondás... Erre olyan jelenet következett, melyet leírni nem lehet. Kalap- és kendő lengéssel kísért örömríadás támadt. Az egész terem ettől a kiáltástól hangzott: «Unió! Unió!! ki van mondvá az Unió!»

Valóban ki volt mondva az Unió, de csak nemzeti ülésen. A végleges határozatot a következő napon, május 30-án kellett országos tanácskozmányban meghozni.

Május 30-án d. e. tíz óra után nyílt meg az ülés. A teremben és termen kívül feszült figyelmű néptömeg. Az utcán maradt sokaság zászlókkal állt az ablak alatt, koronként éltetve az Uniót. Az ország minden követe megjelent.

Az ülésen gr. *Teleki József* kormányzó elnökölt, s a királyi előterjesztések három első pontját terjeszté vita alá.

Mindenek előtt báró *Wesselényi Miklós*, az egykori, most már győzedelmes ellenzék nép-

rivalgás, a hon óhajtságának e mennydörgő kifejezése sokkal ékebben és szivrehatóbban szól az unió mellett, mint a hogy én támogathatnám indítványomat. Azért még egyszer csak azt kiáltom: *Éljen s örökre létezzék az Unió!*

És most leírhatatlan lelkesedés zaja tölté meg a termet, honnan az az utcákra is kihátván, az egész városban «Éljen az unió!» kiáltások dörgének a néptömeg ajkairól.

Az öröm e kitérése csak huzamos idő mulva engedé szóhoz jutni az országgyűlésen a következő szónokokat. *Szász Károly* elnöki kijelentést sürgetett, mire az öröm és helyeslés nyilatkozatai megújultak. *Kemény Domokos* egyebek közt, a szászokra cízéolvá, inté a rendeket, hogy midőn Magyarországgal egyesülnek, a szétvonás, viszály magvát ne vigyék oda kebelökben; ne csak egyszerűen csatlakozzanak Magyarországhoz, hanem vele egészen olvadjanak össze.

Mély csend lett. Minden arcz a szász követek felé fordult.

Roth Ilyés, Brassó követe áll fel s többek közt így szól: «Én az Uniót a pragmatika

sanctio fentartása mellett, *küldöm nevében pártolom.*

Valamennyi szász követ pártolólág felállt. A teremben és az utcákon erre harmadszor is felharsogott a kitörő lelkesedés rivalgása.

Berzenczei, Marosszék követe, a terem ablakait felnyitja, a lent maradt sokaságnak tudtára adja, hogy a szászok is pártolják az Uniót. — Az örömríadás az egész városon végig mennydörgő. A nép a terem ablakai alá ezrenként tódul: élteti

melyekhez az egyesülés által jutánk. Beszéde egy része a bujtogató szászokra és oláhokra vonatkozott.

Erre *Schmidt Konrad* szebeni követ állt fel, s a szászok nevében tiltakozott az ellen, mintha bujtogattak volna; ne higgyenek tehát rosztat a szászokról.

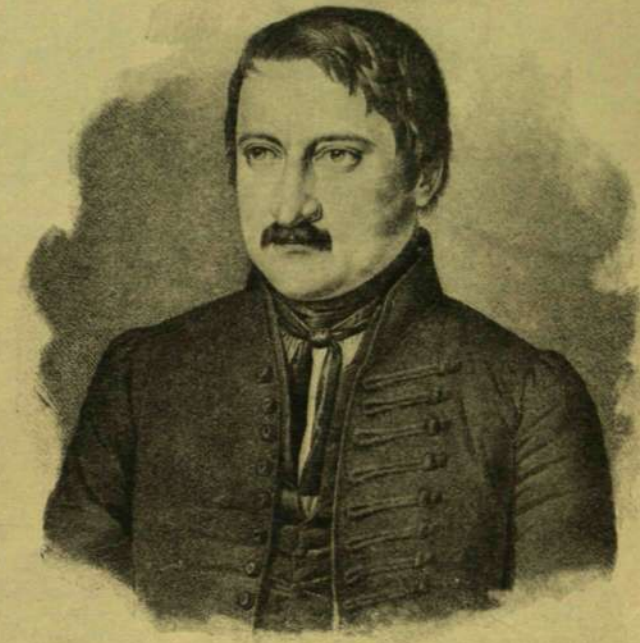
A gyűlés köszönetet szavazólág felállt. Künn az utcán is felzajlott a nép, *Schmidtet* és *Leményt* kívánta látni, a három alkotmányos

lentést kért, mire bekövetkezett az ünnepélyes percz, melyben az elnök *főkormányzó* kijelenté, hogy az *Uniót Magyarországgal, országgyűlési végzésékként, minden ellemnyilatkozat nélkül, egyértelműleg elfogadták.*

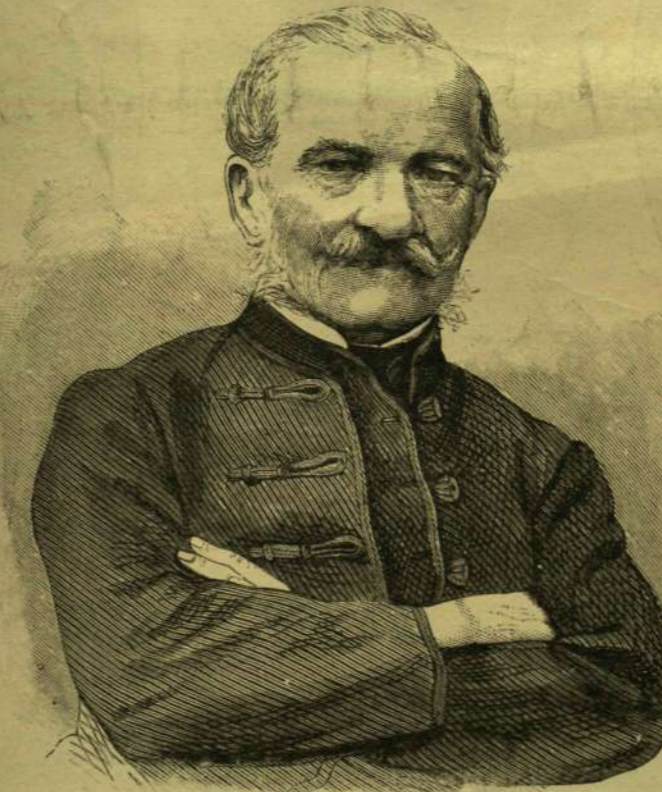
Erre a rendek lelkesült örömmel távoztak a teremből, a hallgatóság pedig a teremben volt zászlókat magával vivé s mintegy kétszáz zászlóval örvendő körmenetben járta be a város nemzeti színű lobogókkal feldíszített utcáit, az

Kemény Dénes, Alsó-Fejérmegye követe.

Szász Károly, Vizakna követe.

Kemény Ferencz, országos elnök.

Idősb gróf Bethlen János, kir. hivatalos.

AZ UNIÓT KIMONDÓ 1848-IKI ERDÉLYI ORSZÁGGYŰLÉSBL. — Egykorú képek után.

a szász követeket s látni kívánja. A szász követek az ablaknál megjelennek; künn a tetszés jelei hangzanak. A nép éljenzése itt is felvillanyozza a termet, az Unió éljenzése itt is újra kitör, kendőlobogás, kardcsörgetés vihara támad újra. E közben *Urházy*, az «Unió-zsebkönyv» szerkesztője, a pesti küldöttség lobogóját kezébe ragadja, a trón és király képe előtt meghajtván, kitűzi a trón állványára. «Éljen a király!» hangzik minden ajakról. A nép künn szintén örömríadalban tör ki, s feltűzik kívül az országgyűlés termére Magyarország zászlaját.

Kemény Dénes végre szóhoz jut. Ékesszólásának új remekét adá. Azon áldásokat fejtegeté,

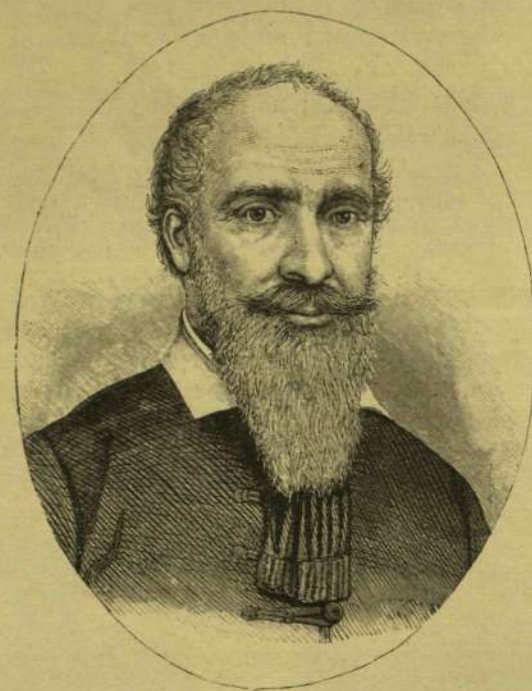
nemzet (a magyar, székely és szász) nyilatkozata után az oláh nemzet véleményét is óhajtván hallani *Lemény* püspök ajkairól. A patriarkhalis kinézésű tisztes agg püspök erre *Schmidt* szebeni szász követtel együtt, kezében nemzeti lobogót tartva az utcára ment, s beszédet tartván, nagy éljenzés közepette az Uniót megáldotta.

E közben az országgyűlés termében, hol a két *Zeyk*, *József* és *Károly*, kiáltá el még egyszer az Unió szent szavát, s miután *Pálfi János* Udvarhelyszék nevében 30 ezer székely vitéz karját ajánlta föl Magyarhon védelmére, az egész gyűlés felállt s örömríadással elnöki kije-

Unió folytonos éltetése mellett. Először a királyi biztos lakásához ment az örömríadás, majd a kormányzó, országos elnököt kísérték haza, azután *Wesselényi* mentek, ki hosszas beszédet a néphez. A városházánál a pesti és komáromi küldöttség lépett kiaz erkélyre. *Székely József* szép beszéddel átadá Pest város zászlaját a főbíróknak. Majd *Már* üdvözlé megyéje nevében az erdélyi, most már magyarhoni polgárokat. Mindezeket tetszészaj követte. Este a város fényes kivilágításával végződött be a két testvér-ország egyesülésének ünneplése.

Bárány Antal, királyi biztos.

Perényi Zsigmond, magyar kormánybiztos.

Kovács Miklós, erdélyi r. k. püspök.

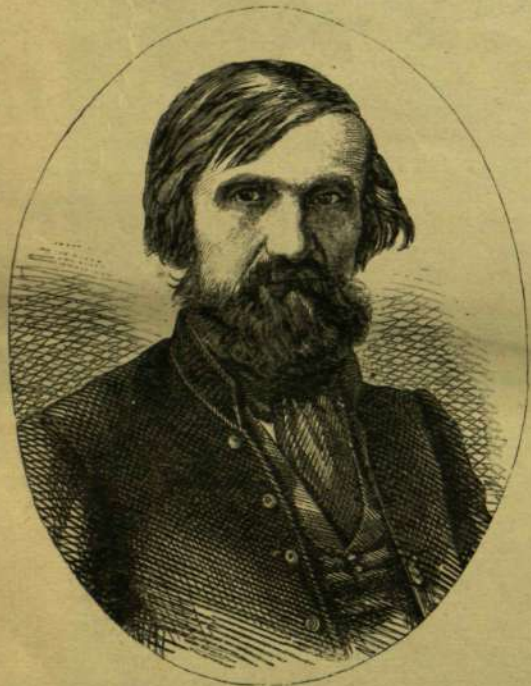
Lemény János, gör. kel. püspök.

Bárány Jósika Miklós, királyi hivatalos.

Gróf Kun Kocsárd, Hunyadmegye követe.

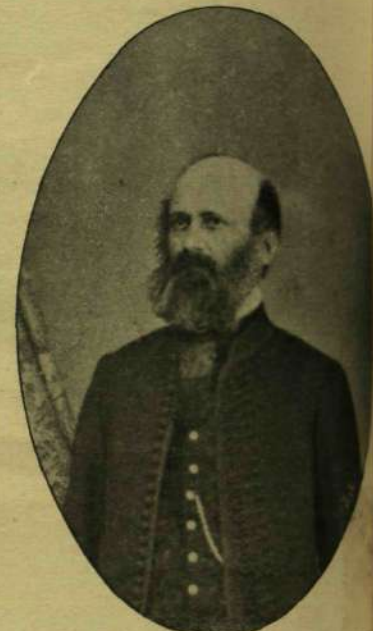
Zeyk Károly, Kolozsmegye követe.

Gróf Mikó Imre, erdélyi kincstárnok.

Berzenczey László, marosszéki követ.

Bárány Bánffy Dániel, Dobokamegye követe.

Schmidt Konrád, szebeni szász követ.

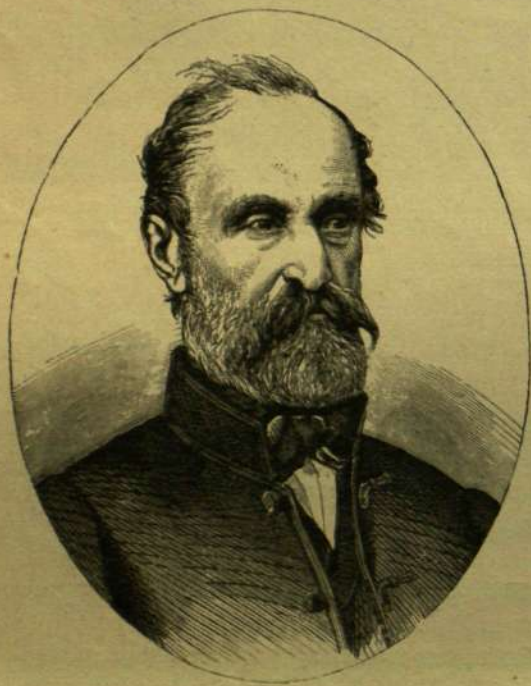
Roth Ilyés, Brassó-vidéki szász követ.

Gróf Teleki Domokos, királyi hivatalos.

Urházy György, táblai jegyző.

Weér Farkas, Belső-Szolnok követe.

Debreczeni Márton, az Unió-bizottság jegyzője.

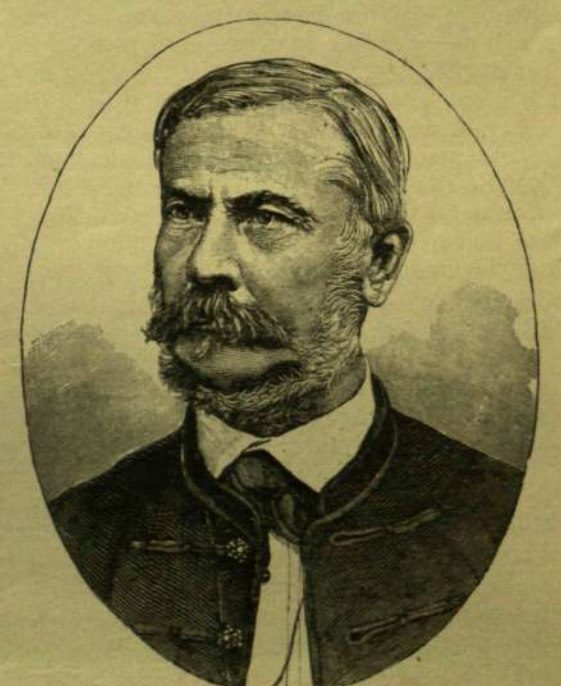
Gyergyai Ferencz, Kolozsvár követe.

Groisz Gusztáv, Kolozsvár követe.

Gróf Teleki László, Székely-Udvarhely követe.

Bárány Kemény István, Alsó-Fejérmegye követe.

Háry Gyula rajza.

A REDOUTE ÉPÜLETE KOLOSZVÁRT, A HOL AZ 1848-IKI ORSZÁGGYŰLÉST TARTOTTÁK.

EMLEKEZÉS 1848 MÁJUS 30-IKÁRA.

1848-ban még serdülő tanuló voltam a nagyenyedi kollégium jogi karán. Édes apám Kolozsvárt az országgyűlésen — Erdély utolsó törvényes országgyűlésén — mint Vizakna követe. Ennek az országgyűlésnek főtárgya s feladata a Magyarország és Erdély közötti Unió kimondása volt. Egész Erdély — a nemzeti fejedelmek, a Báthoriak, Boesky, Bethlen és a Rákócziak és Apaffiak egykori Erdélye, I. Leopold alatt már a magyar koronához kapcsolva, de Magyarországgal nem egyesítve, még mindig külön országgént önálló tövényhozással bírvá, de a márciusi mozgalmak s a pozsonyi országgyűlés alkotásai által felbresztve, vagy mozgalomban volt, melynek jelszava *Unió* vala. Erdély magyar és székelyföldi lakosai mindnyájan az Uniót kívánták, az egyesítést az egykori anyaországgal. De a harmadik nemzet: a szász, s a még jogokkal nem bíró nép: az oláh, teljes erővel ellenezte az Uniót, és — természetesen Bécsből a kancelláriától jött biztatás folytán — külön Erdélyt kívánt maradni.

A törvényhozásnak ez nem lett volna akadály, mert a szász követek elenyésző kisebbségben voltak, a jobbágy oláhoknak pedig egyetlen képviselője volt az országgyűlésben: a balásfalvi oláh püspök, az öreg Lemény. De a magyar és székely elem nem akart biztos többségével visszaélve, erőszakot gyakorolni s megszávnai az Uniót, kivált akkor, mikor a magyarországi törvényhozás a jobbágy felszabadítását s joggyenlőségét már kimondotta, s az Unió által az erdélyi oláh jobbágy (a kis ország számbeli többsége) is polgári egyenjogokba volt léptetendő. A lángoló lelkesedés mellett is bölcs mérséklettel bíró magyar-székely többség nemcsak többségével, de egyhangúlag óhajította kikiáltani s törvénybe iktatni az Uniót.

Ez volt a helyzet, mikor édes apám engem, a 18 éves, de már másod évi s épen végző jogászt magával vitt Kolozsvárra. A város, mint a felzavart méhkas, úgy zajgott; sürgős-forgás, csoportozás egész nap, féljézsakáig az utcákon s a gyülekező helyeken. Hogy a lelkes ifjúság volt a legzajosabb, mondanom sem kell. Én sem voltam egész idegen Kolozsvárt; ott volt Gyulai Pál, Szilágyi Sándor, Szentgyörgyi Imre, három jó barátom, Urházy György, az Uniozsebkönyv szerkesztője, s többen, a kikkel ismerős voltam. Ott a magyarországi ifjúsági küldöttség, melyből Lisznyay Kálmánra, Székely Józsiára, Korányi Frigyesre, Funták Sándorra emlékezem, kik pesti levegőt, az új szabadság éles és meleg levegőjét hozták közénk, a mivel fokozták az erdélyi ifjúság lelkesedését, mert azt meggyújtani nem volt már szükség!

Az országgyűlés május 29-ikén nyílt meg; a magyar országgyűlés akkor már kimondotta volt az Uniót az 1848: VII. t.-cikkben.

A tanácskozás első tárgyául a második napra, május 30-ikára, az Unió tüzettét ki. Tele volt a Redoute-épület nagy terme és karnata, lépcsőháza és az utca. Seholy sem lehetett volna egy gombostűt a földre leejteni. Én is ott szorongtam a karzat egyik zugában. A terem-ből nagy moraj hallatszott. Elnök és jegyzők szavát elnyelte a moraj, mikor a tárgyalás megkezdődött. Egyszerre lelketrázó mennydörgés hallatszott — s csend lőn; Wesselényi Miklós beszélt. Mint a vak Sámson karja megrázta a filiszteus palotájának oszlopait, hogy azok összeomlottak: úgy a vak Wesselényi hangja a terem levegőjét s a lelkeket. Oriási lelkesedés ragadta el az Uniót kívánó többséget s a hallgatóságot. De a szász követek hallgattak, mogorván és kellenetlenül, s Lemény püspök, jámborul mosolygva, tagadólág rázta fejét. Némely közvetlen kívánók az Unió helyett a Magyarországhoz való csatlakozást emlegették magok közt, halk suttogással. Báró Kemény Domokos, a szelid, de lelkes szabadelvű királyi hivatalos (kiknek a választott követek mellett, a király által minden pártból, rendszeren főrendiekből, kinevezett kisebb serege, az egykamarájú országgyűlésben mintegy a főrendiháznak felelt meg) felszólt, s Wesselényi indítványához járulva, nem csatlakozást, hanem teljes Uniót kívánt. Az ő szavait is hasonló helyeslés kísérte; de a még hallgató ellenzék most is visszatartotta magát. A szász párt egyik vezére, a brassói követ, Roth, — nem dacolhatva a nagy többség egyhangú lelkesedésével — «circumspectus szász» modorként, feltételeken «a pragmatica sanctio épségben tartása mellett» az Unió elfogadása mellett szólt, fentartva, vagy legalább sejtetve, hogy a pragmatica sanctio — Erdélyt nem ismerve Magyarország egy részének, hanem külön nagyfejedelemségnek (mint akkor tényleg volt) — még magyarizációt, vagy legalább kibúvót nyújthat a teljes Unió ellen. A szász követek mind felállottak társuk nyilatkozatának pártolására, de a magyar többség ezzel nem volt megelégedve. Ekkor állt fel édes apám, a kinek — nem a Wesselényieként mennydörgő, sem oly elragadó — de erős és meggyőző szava, a három nemze nek s az oláh népek az alkotmányos egység sáncaiba bevételükkel elérhető előnyeit fejtegette s a joggyenlőséget, mint a nemzeti egység alapját s a haza erejének, összeforrásának s felvirágzásának feltételét tüntette fel. Beszéde folytonosan emelkedett, előadása meggyőzőbb lett s mikor az Unió feltétlen ajánlásával fejezte be: ismétlődött nemcsak a többség, hanem az

egész ház helyeslése. Felállottak s ezúttal a szászok is mind — és Schmidt szebeni követ, a szászok vezérszónoka feltétlenül nyilatkozott az Unió mellett. Nem kisebb tapsot aratott beszédével, mint apám, vagy akár Wesselényi; s az Unió, — melynek kérdése és sorsa kezdet-től fogva s már eleve el volt döntve, — nem többséggel, hanem egy érzellemmel s egetverő lelkesedéssel diadalmaskodott.

Lemény János, a balásfalvi püspök is az Unió mellett nyilatkozott s az egyértelmű határozathoz csatlakozott. Az ülés alatt a Redoute előtt, a tágas külső-monostor-utcán rendkívüli sokaság tolongott; a közeli s távoli szomszédságból az oláhság is nagy számmal volt becsődítve, esetleg kitérésre is készen. Valakinek az a jó gondolata támadt, hogy a becsődített s lázadók által vezetett és bujtogatott oláhság közé Lemény püspököt kellene levezetni, hogy a jó lelkű öreg csillapítsa le a háborgó népet. Az öreg püspök engedte magát vezetettnek s kész volt szólni hiveihez. Kezébe adták az Unió-zászlót s a mint az utcára érkeztek, fiatalabb követek karjaikra kapták s felemelték az öreget, a ki az oláhok szeme láttára lobogtatta a zászlót s fennhangon kiáltotta: «Setreaske Unione!» (Éljen az Unió!)

Milyen lelkesedés, milyen öröm, milyen diadal-érzet! Mindenkit más-más fogott el! Egész nap s még késő éjjel is folytonos tolongás az utcákon, fátylós tisztelgések a főszereplők ablakai alatt, ováció nemcsak Wesselényinek és társainak (Bethlen János, a Kemények és Zeykek, édes apám s a többi, de Lemény püspök, Schmidt és Roth előtt is). Ehhez hasonló egyhangú lelkesedés és nyilatkozás csak az volt, mikor a pesti Redoutban Kossuth a képviselőházban ama felejthetetlen szót mondá: «Meghajlok a nemzet nagysága előtt!»

Szász Károly.

KÉT ORSZÁG ÖLELKEZÉSE.

Petőfi Sándor költeménye.

1848 május.

És az idő eljött, bár nem hamar,
De nem is későn még, midőn
A szent imádság meghallgatva lőn,
Midőn egygyé lett mind a két magyar! . . .
Ki eddig a porban hevertél,
Légy üdvözölve keblünkön, Erdély!
Oh nemzetemnek drága szép testvére,
Simulj, simulj testvéred keblére,
A melyben a szív most oly édesen ver . . .
Légy üdvözölve százszor, százezerszer!

Mi jól, mi jól esik ölelkezésünk,
S mégis milyen sokáig késtünk! . . .
De mindegy, mindegy, feljött végre
A késedelmes nap az égre,
Mely összesimult arcainkra sűt,
S örömkönyvet szarít mindenütt.
Oh nap, ne bántsd e könnyeket,
Melyek most pilláinkon rengek,
A melyeket
Öröm csepegtetett;
Hagyd a világnak végeiglen
Ottan ragyogni szemünkben,
Hagyd ott ragyogni mindég . . .
Magyar szemekben ez oly ritka vendég!

Együtt vagyunk és együtt maradunk!
Nincs isten és nincs ördög, a ki
Ismét széjjel bírná szakítani
Ölelkező karunk,
Egy volt a bölcsőnk, koporsónk is egy lesz,
Ha majd leszállunk a holt nemzetekhez . . .
De én nem félek többé a haláltól,
Viselje bármilyen csalárdul
A változó sors magát,
Sebet kapunk talán, de nem halált.

Jöhetsz, most már jöhetsz, vihar,
Nem rettegünk már haragod,
Két ország egygyé olvadt,
Kétéltű kard lett a magyar,
Mely jobbra is vág, balra is vág,
És jobbra-balra majd érzik csapását!

S te, lelkem, szállj a Királyhágón által
Érzelmimnek tündér világával,
És szórd el ott e kincseket,

Ajándékozz meg ifjat, öreget,
Hadd gazdagodjék mindenik meg,
De legszebb részét add a székelyeknek!

Csókolj meg a székely fegyvereket,
Azok csókolodtul tündököljenek,
S azoktól nyerj te hősrőrt,
Mely úgy tündöklök a világ előtt!
S ha bejárád a völgyeket,
Röpülj föl s állj meg bérceik felett,
S hogy megismerjék a rónák fiát,
Játszál szemökkel, mint a déli-báb!

ITT A ZÁSZLÓ...

Urházy György költeménye.

1848 május.

Itt a zászló kezeinkben!
Egy kívánat lengeti:
Legyen egy a két hazából,
S véssz így meg nem döntheti.

Hogyha egyért fog hevülni
Millió szívdobbanás,
S egybe forrunk mint a szikla:
Ugy dicsebb nép lesz-e más?

Legyen hát egy a magyar nép,
S mind egyenlő, mind szabad;
Senki köztünk rabbillincsen
Soha többé nem marad.

Föl mindnyájan! Nemzetegység
Háromszin zászlója int;
Hol van, a ki gyávaságban
Félreálljon majd megint?

Föl mindnyájan! tette készen
Álljon minden férfi kar,
Hogy ha tán a sors kívánja,
És ha más nem jót akar.

Föl mindnyájan! hogy ha zászlónk
Majd a vérmezőben áll . . .
Háromszin zászló alatt lesz
Vagy szabadság — vagy halál!

AZ UNIO KÉPE.

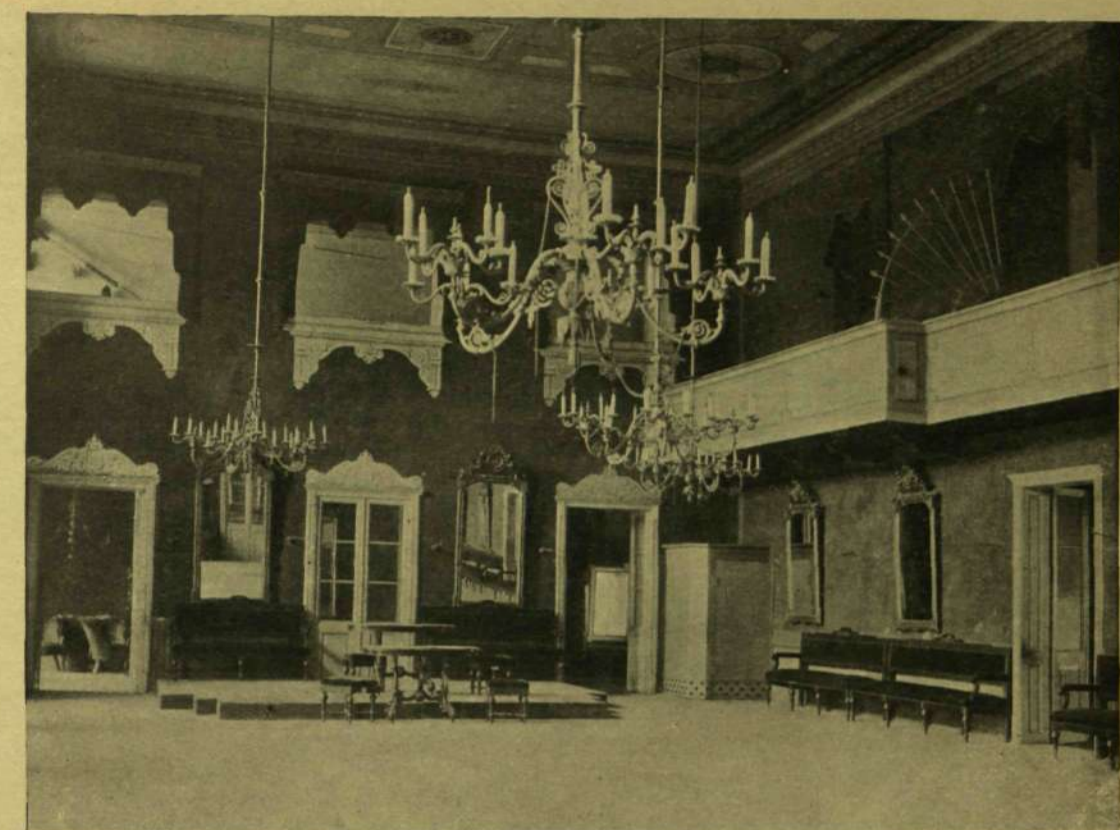
— Roskovics Ignác festménye. —

Az Unió kimondása történeti jelenetének festményben való megörökítésével Roskovics Ignác festőművészüket bízta meg Kolozsvár városa.

Roskovics nagy művészi becsúgygyal tette meg előkészületeit a szép feladat teljesítéséhez. Művészi fölfogását a tárgyra vonatkozó történeti adatokkal igyekszik összeegyeztetni. E végre végig búvárolta az egykorú följegyzéseket, a történeti műveit, személyes értesüléseket szerzett még élő szemtanúktól s lehetőleg teljesen összegyűjtött és föl is használ minden képes ábrázolást s minden tárgyat, a mi az Unió-kép létezésének és történeti hitelességének biztosítására szükséges és alkalmas, nem is említve Kolozsvárt végzett helyszíni tanulmányait. Így bizvást elmondható, hogy ma alig van valaki, a ki e történeti fontosságú nap lefolyásának egyes részleteit jobban ismerné, mint Roskovics. Mi is ő tőle veszszük a lapunk mai számában ide vonatkozólag közölt képeket, melyeket szintén ő kutatótól föl s gyűjtött össze, hogy e hiteles arcképek fölhasználásával valóban történeti hitelességű alakokat fessen «Unió» nevet nyerdő nagy művén.

E készülő nagy festményének tervét maga a művész így írta le:

«Unió» című vázlatom Erdély volt nagyfejedelemség 1848-ban tartott országgyűlésének azon jelenetét ábrázolja, midőn Magyarországgal való egyesülését nagy lelkesedéssel s egyhangúlag elfogadja. Egy történelmi adatokhoz kötött csak közel múltban lefolyt esemény képe nem lehet szabad alakítás, hanem a szereplő alakok, a ruházat, a terem s általában a személyek és tárgyak hű ábrázolása tartozik lenni; a műnek festés közben kell fejlődnie úgy színben, mint

A KOLOSZVÁRI REDOUTE NAGY TERME.

formában; s ezért elégnék tartottam, ha itt az «Unió»-t illetőleg csak a fő fölfogást és az elrendezést jelzem. Előre becsátom, hogy váz-nam 7 méter hosszú s 4 méter magas levén, azt életnagyságú alakokkal fogom benépesíteni. Leírását pedig következőkben adom:

Az országgyűlést ábrázoló alakok csoportja az erdélyi országgyűlés szokott tanácskozó helyén, a Kolozsvárt ma is meglevő Redoute-épület nagy termében van. E terem egyik oldal-falának középső részén az Erdély ezimerevél díszített mennyezetes trón foglalja el, két oldalt V. Ferdinánd király s neje, a királyné arcképei függnek a falon. A királyi szék mellett áll báró Puchner Antal kir. biztos és háta mögött a kísérete; mellette báró Perényi Zsigmond, a magyar minisztérium küldötte, (később az 1849-ki vértanúk egyike); a trón előtti elnöki emelvény közepén ül gróf Teleki József kormányzó, ki mint a magyar tud. Akadémia elnöke s «A Hunyadiak kora» című becses történelmi munka szerzője is nevezetes helyet vívott ki jeleseink között. Ő mellette báró Kemény Ferencz országos elnök és Kovács Miklós erdélyi róm. kath. püspök; ennek háta mögött a fehérvári káptalan követe, Keserű Mózes; itt foglalnak még helyet a regalisták s az erdélyi kormányzók főbb emberei. Az elnöki emelvény alatt jegyzők és hírlapírók zöld posztóval borított asztala körül Méhes Sámuel tanár, az «Erdélyi Híradó» című szabadelvű hírlap érdemes szerkesztője, ki utóbb «Kolozsvári Híradó»-vá alakult lapja szerkesztését munkatársának, Ocsvány Ferencznek adta át; továbbá Debreczeni Márton, a «Kiovi csata» című nagy eposz szerzője; aztán Brassai Sámuel, Kőváry László, a most 80-ik évében lévő történetíró; továbbá Gyulai Pál, s más fiatal írók ülnek, az elnöki emelvényhez az asztal mellett pedig báró Jósika Miklós, a nagy regényíró majd élete végeig emigrans, támaszkodik.

Mielőtt folytatnám a leírást, szükségesnek tartom fölemlíteni, hogy Pest városa egy küldöttséggel egy háromszinű Unió-zászlót küldött Kolozsvárnak s a küldöttség s pompás selyem zászlóval ott állott a teremben a hallgatóság között. Az általános lelkesedés örömszaja közben Urházy György e zászlót az ülés folyamán kezébe ragadta s beléprvén vele a terem közepére, a királyi trón előtt meghajtotta s ott kitzúte.

Fő alakom: báró Wesselényi Miklós, kinek hajdan vilákmódot szőrt szeméi már ekkor ki-aludtak; vak volt. Beszédét tartva mintegy ösztönyszerűleg megérzi, hogy mellette valaki az Unió zászlaját lengeti, s ezt megragadva, így fejezte be beszédét: «Éljen s öröklé létezen az Unió!» Mire viharként tört ki az éljenzés. Az

«Unió» egyhangulag el lőn fogadva. A nők kendőt lobogtatva virágot szórtak az erkélyről.

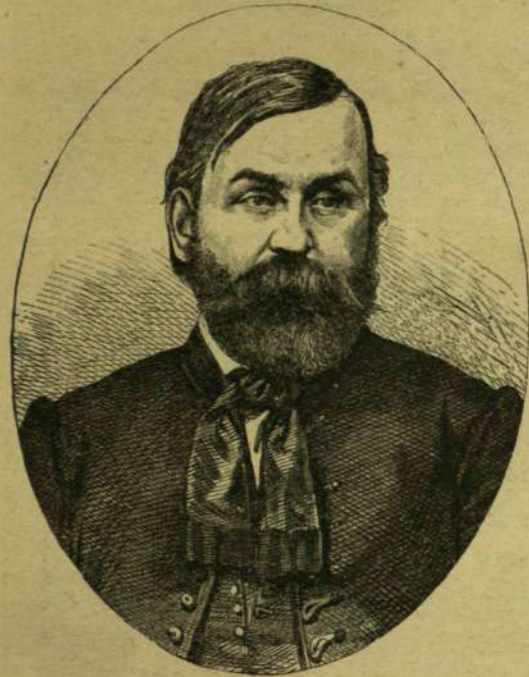
Wesselényi mögött áll a vezéremberek csoportja: idősb gróf Bethlen János, id. Szász Károly, Mikó Imre gróf, akkori kincstárnok (1867-ben közlekedésügyi miniszter), a Zeyk testvérek s Weér Farkas, ezek háta mögött a követek hármias padosorában 30—40 alak, jórészt eredeti arcképek után. A sarokban Kolozsvár régi zászlaja (ma is megvan) csüng az erkélyről; alatta Székely József, a pesti küldöttek vezére, fog kezét Groisz Gusztáv Kolozsvár követe és főbírájával, jelezve a két testvér főváros ölelkezését. Odább Gyergyay Ferencz, Kolozsvár másik követe, és Lisznyay Kálmán, a költő, szintén a pesti ifjúsági küldöttség tagja. Az ajtónál nemzetőrök, kint a folyosón nép zászlókkal. Mig e főcsoporttal szemben a szász és oláh követek csoportja, első sorban Lemény püspök, Schmidt és Roth képviselők. Ezek háta mögött van az előadói asztal, hol Kemény Dénes báró, a kiváló szónok és politikus, magasra tartja az «Unió» törvényjavaslatot; mellette a másik előadó Gálfalvy Imre itélő mester van. Az országgyűlés tagjai csoportjában látható még hazánk közéletében szerepelt több kiváló férfiú, név szerint gróf Kun Kocsárd, gróf Teleki László és Domokos, báró Báúffy Dániel, báró Kemény István, Berzenze László, stb.

Fent a karzaton nők, legelőbb báró Raddkne, odább Teleki Blanka, a még ma is életben levők közül báró Bánffy Dániel, a miniszterelnök anyja, Ugron Lázárné, Ugron Gábor anyja és gróf Bethlen Ferenczné (gróf Bethlen Leopoldine), jelenleg öv. gróf Bethlen Gáborné; a hölgyek csoportja mellett az akkor ifjú, de most legöregebb Szász Károly foglalt helyet. Ő rajta kívül alig három-négy van még életben a fontos elsorolt férfiak közül.

Roskovics festménye már régebb idő óta munkában van s kétségkívül egyike lesz a leg-érdekesebb magyar történeti festményeknek. Ha elkészül és rendeltetése helyére, Kolozsvár városházának dísztermébe kerül, nemzedékről-nemzedékre lelkesítőleg fog hatni, hathatósan hirdetvén Wesselényiként, hogy: «Éljen s örökre létezen az Unió!»

EGYVELEG.

* Völegényjelöltek. Egy odesszai ember 8 millió forint értékű vagyonát négy hűgára hagyta, de oly föltétellel, hogy azok előbb 15 hónapig mint családok szolgáljanak. A leányok elfogadták ezt a föltételt, de hire terjedvén, szolgálatauk ideje alatt 863 házassági ajánlatot kaptak, tehát egyenként 200-nál többet.

Ocsvay Ferenc, a «Kolozvári Híradó» szerkesztője.

Brassai Sámuel.

Méhes Sámuel, az «Erdélyi Híradó» szerkesztője.

Szilágyi Sándor.

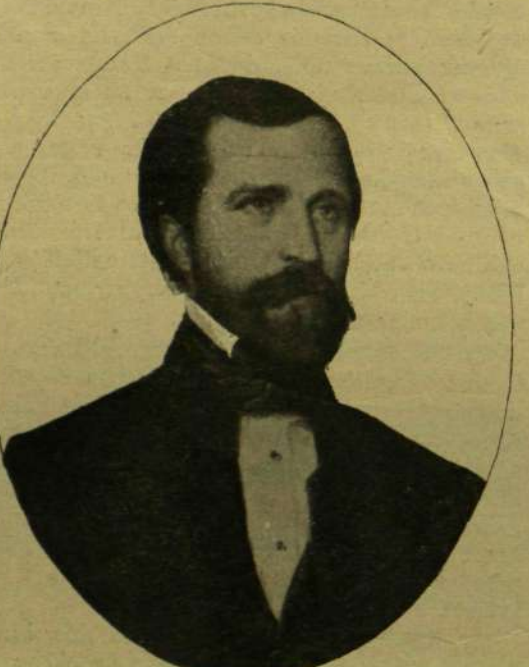
Gyulai Pál.

Szász Károly.

Lisznyai Kálmán, a pesti ifjúsági küldöttség tagja.

Kováry László, az «Ellenőr» szerkesztője.

Székely József, a pesti ifjúsági küldöttség vezetője.

AZ UNIÓT KIMONDÓ 1848-IKI ERDÉLYI ORSZÁGGYŰLÉSEN JELEN VOLT ÍRÓK ÉS HIRLAPÍRÓK. — Egykorú képek után.

EMLÉKLAP KOZMA FERENCZ MEZŐHEGYESI SZOBRÁNAK LELEPLEZÉSÉRE. — Pap Henrik rajza.

KOZMA FERENCZ EMLÉKEZETE.

MEZŐHEGYES.

Most leplezték le Kozma Ferencz emléksobrát Mezőhegyesen, melynek világhíre és közgazdasági nagy jelentősége az ő áldásos működésének legszebb koronáját képezi s a hol munkás életét is befejezte.

Ez alkalommal, mielőtt az ünnepély lefolyására s az életrajzi adatokra térnénk, ismertesük előbb röviden ezen gyönyörű állami ménésbirtokot, mely az ünnepelt névvel amúgy is elválaszthatatlanul össze van kötve.

Mezőhegyes, Csanádmegyének eme gyöngye, szép, termékeny síkságon terül el.

A legrégebbi ménés-intézet Magyarországon, még Mária Terézia királyné alapította 1775-ben s Csekonics József vértés százados szervezte. Mostani területe egy tagban 16,054 hektár. Az uradalmon kívüli másnak egy talpalatnyi földje sincs benne s ez megmagyarázza azt az egész különleges szervezetet, a milyen egész Magyarországon egyetlen községnak sincs. Birája, esküdtjei mind az uradalom tisztviselői, a minthogy 6000 főnyi állandó lakossága is mind az uradalom kötelékébe tartozik.

Mezőhegyes képe meglepően változatos. A ropant táblákon a hullámzó vetéseket vasutak, esatornák, remek fasorok szeldelik, imitt-amott erdők, akácok ligetek zöldelnek, melyek mögül egy-egy szép tiszti vagy munkás lak, gyár, toronymagasságú elevátor, óriási magtár bukkan elő. Mindjárt ezek szomszédságában ropant nagy czukorrépa-ültetvények, majd ismét gyárak, iskolák, templomok s mindenféle hivatali épületek tűnnek fel, aztán újra erdőcskék,

sűrű ligetek váltakoznak beláthatatlan tengeri- és dohány-táblákkal. Sík legelők tágas terein kék inges-gatyás katona-csikók kerülgetik a gyönyörű méneseket, míg távolról haragos bömbölés hallik; vagy harmadfél száz hatalmas bika békétlenkedik ott, a mibe csakhamar beleszól valamelyik gyár gőzgépjének harsány tülkölése. Igás ökör vagy 2000 dolgozik szanaszét a nagy gazdaságban, körülbelül 1200 pedig hizóban van.

Ezenkívül a tömérdek tenyészmárhának, tinónak, borjunak, juh- és sertésnyájnak se szeri, se száma. Valóban gyönyörű, megkapó kép mindenfelé; az ember azt sem tudja, mit nézzen, mit bámuljon inkább.

A belső berendezések is nagyszerűk, meglepők. Így pl. a kuhlandi fajú fejős tehének óriási istállóján kézi vasut van keresztül vezetve, hogy a tömérdek tejet könnyen és gyorsan el lehessen szállítani.

Egész sereg munkás dolgozik a földeken mindenfelé s csak tót napszámot mintegy 2500—2800-at szoktak évenként a felvidékről lehozni, a kik leginkább a 2500 holdon termesztett czukorrépa művelésével foglalkoznak.

Növelik a kép élénkségét, változatosságát, azok a fel-feltűnő gyönyörű fogatok, melyek itt is, amott is villámgyorsan haladnak a pompás karban tartott széles utakon. A tisztok fogatai ezek, vagy betanítás alatt levő fiatal hintóslovak, a mint a hajtási gyakorlatot végzik.

Ha az ember Mezőhegyes 3 □ mérföldnyi területét be győzi járnai, mindenfelé hasonló képek tűnnek fel szeméi előtt. Az ősi pástorélet, kifejlett földművelés, gyártelepek, vágatóparipák, rohanó gőzmozdonyok, villamos készülékek, szélmotorok, pusztai kutak, síkságok, erdők, ligetek, tarkán, meglepőleg váltakoznak

egymás után s az egész mégis csodálatos, bájos összhangzatban van.

Ilyen a Mezőhegyes külső képe, a mi már magában véve elég volna, hogy híressé tegye ezen gyönyörű gazdaságot.

Legnagyobb nevezetessége azonban a ménés, a mely körül Kozma Ferencznek oly halhatatlan érdemei vannak.

Mezőhegyes azelőtt hosszú ideig egészen katonai kezelés alatt állott, s csak mikor Kozma Ferencz 1868-ban átvette az intézetet, osztotta kétfelé a szolgálattal szerveztét. A ménések és általában a lótenyésztés megmaradt a katonai kezelésben, a gazdaságok vezetését pedig képzett gazdatisztek vették át.

A ménés loányagát 1785-ben moldvai, cserkesz és holsteini kancaik alapították meg, míg apaméneket erdélyi, lipizzai és spanyol csődörök használtattak. A létszám az első években 500 körül volt. Az angol keresztezésre való átmenetet 1816-ban kezdték, mikor behozták az első Nonius mént, a mely megalapította a most már oly híres Nonius-törzset. 1820-ban pedig Mezőhegyesre érkezett a Gidrán törzs megalapítója, a mely az angol és arabos vér keveréke. Kozma lassanként faj, testalkat és képesség szerint osztályozta a méneseket. A ménések öt részre osztottak: Norfolk, Gidrán, Nagy-Nonius, Kis-Nonius és angol félvér ménésre. Kozma főleg a tiszta csoportokra, munkaképességre fektette a fősúlyt s a ménés az 1878-iki párisi lókiállításán bemutatott anyaggal oly nagy sikert ért el, hogy a nemzetközi jury javaslatára a köztársasági elnök Mezőhegyes számára külön nagy arany érmet veretett, a mely most a nemzeti múzeumban van.

Mezőhegyes mint gazdaság, a katonai kezelés alatt nagyon kezdetleges volt, míg most nem-

csak Magyarországon, hanem egész Európában a legelső mintagazdaságok közé tartozik. Kozma fokozatosan hozta be a belterjes gazdálkodást. Egész területét mezei vasutak hálózzák be, a melyet főleg a répaszállítás kedvéért létesítettek. Mezőhegyesen van ugyanis a második legnagyobb cukorgyár az országban, a mely naponta 10,000 mm. répat dolgoz fel. Ezt igás erő alig volna képes szállítani az uradalom nagy távolságairól. A cukorgyáron kívül hét mezei szeszgyára van a birtoknak, különböző majorokban; továbbá nagy gőzmalma, kendergyára, úgy hogy a központ egyik része olyan, mint valami gyárváros. A birtok azelőtt vízhiányban szenvedett, a mely miatt a gyárak nehezen működtek. A Marosból csatornát vezettek tehát át az uradalmon, a mely noha sok költségbe került, már is kifizette magát, mert a réteket is öntözik vele. Az egyik majorban levő elevátor, a mely maga rostálja, forgatja a gabonát, oly célszerű berendezésű, hogy Franciaországban kettőt építettek mintája után.

Ősszel és tavasszal a nagy szántások idején 3 pár gőzeke segíti fölforgatni a nagy táblákat. A nyári gabonatermés kicséplésére 30 cséplőgép áll rendelkezésre, a melyek igen sokszor éjjel is dolgoznak, váltott emberekkel, villamos világítás mellett. A szolgálati érintkezés megkönnyítésére telefonhálózat köti össze a majorokat a központtal.

Midezen szinte páratlan tökéletes berendezés, de főképp a méneseik teszik Mezőhegyest világhírűvé, s ezek kedvéért látogatja meg ezen nagy gazdaságot évenként a világ minden részéből számos érdeklődő külföldi szakember.

KOZMA FERENCZ ÉLETRAJZA.

És most térjünk át a Kozma Ferencz életének ismertetésére, a kinek első sorban köszönheti közgazdaságunk a mostani Mezőhegyest.

Leveldi Kozma Ferencz 1825-ben Somogy megyében Sörnyén született. Iskoláit Pápán végezte s 1844-ben beállt a magyar testőrségbe, mely szolgálatát azonban 1848-ban ott hagyta s mint vitéz lovastiszt végig küzdte a szabadságharcot egész Világosig, a mikor aztán ő is sokáig bujdosott a hazában, miglen Fejérmegyében, Baracsán letelepedvén, nőül vette Domonkos Juditot, s egészen gazdaságának élt 1861-ig, a mikor főszolgabírónak választották. A rövid alkotmányos korszak után azonban ismét visszatért az ekeszarvához, mely mellett oly kitűnő képzettségű gazda hírébe jutott, hogy mikor 1867-ben a magyar kormány megalakult, az akkori földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, Gorove István, azonnal kinevezte titkárnak s a lótenyésztési ügyosztály élére állította.

Ez az osztály nagyon szerény keretekben mozgott, s ügymenetének ellátására egy titkár is

Ellinger Ede fényképe után.

KOZMA FERENCZ.

elég volt. Különösen a katonai hatóságok csak a legnagyobb aggodalommal bocsátották a ménesbirtokokat és telepeket a magyar kormány kezelésé alá, teljeselhanyatlásuktól s attól tartva, hogy a magyar kezelésnek a hadsereg lóállománya adja meg az árát.

Jellemző erre nézve az, a mi a ménesek átvétele alkalmával (1868 őszén) Kisbéren történt Kozma Ferencznel. A hadügyminiszter képviselőjében megjelent altábornagy e szavakkal adta át neki, a magyar kormány képviselőjének a ménest:

— Uram, sajnálattal ime átadom a méneseket. Sajnálattal, mert e szép ménesek a magyar polgári kormányzat alatt szét fognak mállani.

Kozma, a ki különben a legszívélyesebb módorú ember volt, erre így felelt:

— Altábornagy úr, kötelességszerűleg átvetem az intézeteket és örömmel vettem át. Biztosítom, hogy azok tönkre nem mennek, mert, ha az, a kinek kezeire most bízva vannak, nem lesz eléggé erős és szerencsés kezű, úgy jön helyette másik, harmadik és tizedik, addig míg az igazi el nem jön, mert a ménesintézeteknek virulni kell!

És csakugyan Kozma a magyar lótenyésztés világhíre megalapítójának bizonyult; 1868-ban, rögtön az átvétel után, hozzászólott a telepek újjászervezéséhez. Bábólnán tiszta arab, Kisbéren telivér angol, Mezőhegyesen Nonius, Gidran, Furiozo lófajokat hozott be, Fogarason pedig a kitűnő lipizzai fajtát.

Különös érdeme volt, hogy rendkívül szerencsés kézzel tudta kiválasztani és a külföldről beszerezni azokat a telivér elsőrendű apalovakat, melyektől aztán úgy a külföldi, mint a hazai lóversenyeken kintűnt és híressé vált versenylovaink származtak.

Midőn Ő Felsége a Kozma működése negyedik évében Mezőhegyesen megjelent, annyira meglepte a fejlődés, a ménesek egyöntetősége, hogy ott a helyszínen a «kamarási-ménés» istállója előtt jelentette ki, miszerint Kozma Ferencz osztálytanácsos ezentúl miniszteri tanácsos lesz. Ezt a jelenetet örökíti meg a most leleplezett Kozma-szobor háttérében emelkedő relief kép.

Ezután megkezdte Kozma az egész országban az egyöntetű tenyésztést. Ekkor szervezte a lótenyésztési bizottmányokat, a melyeknek az illető vidék legnépszerűbb s legjobb lótenyésztőit sikerült megnyerni. Ő maga soha sem pihent s tavasztól őszig legnagyobb részt kint utazott a ménesekben, ménetelekben és osztályozott, párosított, gazdaemberekkel tanácskozott, lódíjazásban elnökölt. Ha pedig idehaza volt a miniszteriumban, úgy legtöbbször délután is bent dolgozott osztályában.

De nemcsak a telivér, hanem a különböző munkás lóanyag fejlesztésében is rendkívüli az

ő érdeme. Az általa szervezett megyei lótenyésztési bizottságok működése mindenféle szép sikereknek bizonyult. Keze alatt a ménestelepek elsőrendű mintagazdaságok lettek, melyeket az általa nevelt és kitűnően képzett gazdasági kar kezel.

Kozma mint ember is közszeretnek, köztiéletnek örvendett előkelő, de egyszerű, szíves magyaros természetű. A halál is — mint a katonát a csatatéren — hivatásának teljesítése közben s épen Mezőhegyesen, legszebb alkotásainak helyén érte el. Schmidt József miniszteri tanácsosnak, ki az öreg úr hivatali utódjává volt kiszemelve, a mezőhegyesi lóállományt mutatta be az 1892-ik esztendő egyik forró nyári napján. A keményen tűző sugarak s a tikkasztó alföldi hőség nem riasztották el e hosszú és fáradságos munkától. Egyszerre azonban megszedült és lerogyott: gutaütés érte. Néhány nap múlva ott, Mezőhegyesen meghalt. Testét Baracsára szállították, a hol birtoka volt s országgraszoló nagy részvétellel ott helyezték örök nyugalomra.

Jellemzőül fölemlítjük még a derék férfiú életéből a következő apróságot:

Nemes, jó szívi hivatalfőnök volt. Egy alkalommal a számvétség egyik tisztviselője kereste föl, előadva, hogy egy kanonok nagybátyja meghalt, a ki életében azt ígérgette, miszerint örökösévé teszi, s meg is házasította, de most a nagy örökség helyett 73 forint értékű ingóság maradt rá. Ily viszonyok között fordul kérelmével a méltóságos urhoz: pénzre van szüksége.

— Rosz helyre fordul, édes barátom, magának is gyengén áll a kasszám!

— Bocsánat, méltóságos Uram! én csak *előleget* óhajtanék fölvenni, egy évi fizetéseleget három évi törlesztésre.

Nagyot nézett erre Kozma, s az illető pedig sietett kijelenteni, hogy tudja ugyan, minő képzetlenséget kér, de nincs más menetsége csak ez vagy a pisztoly. S ő méltósága hatalma segíthetne rajta. (Tudni való, hogy a tisztviselőnek csak két *havi* fizetéselegre van igénye, kegyelemből három havira, s mindig egy évi törlesztés mellett.)

Kozma gondolkozik pár percig, s kijelenti, hogy meglesz. (Ismerte az előzményeket.) Vigasztalva bocsátotta el a tisztviselőt, a ki pár nap alatt meg is kapta az egy évi előleget.

Nem sokára hivatja Kozmát a miniszter, Szlávy József. Mutatja neki az aktát, melyen az előleget kintalványozta Kozma, s melyre ráírta, hogy kiadás után lássa a miniszter.

— Édes barátom, ez az eljárás nem szabályszerű.

— Persze hogy nem, kegyelmes uram.

— Hát akkor miért küldöd hozzám?

KOZMA FERENCZ SZOBRA KISBÉREN.

A KENDERGYÁR.

Ellinger fényképe után.

— Hogy lásd, kegyelmes uram, miszerint nem szabályszerűen is kell néha eljárunk.

— Igen, de ha az illető három év letelte előtt meg talál halni, mi történik az előleg visszatérítéssel?

— Természetes, hogy én fizetem meg, kegyelmes uram!

— Nem úgy, édes barátom, szolt a miniszter,

közéleti kitűnőség, kiket a hivatalnokai kar, számos küldöttség és nagy közönség fogadott.

Megjelent az ünnepelt egyetlen leánya, Perczel Ferenczné, Kozma Flóra úrnő is, kit Darányi miniszter vezetett fel azon dombra, melyen a szép emlék áll. Ezenkívül Kozma Ferencz huszárkapitány és Kozma Andor író, az ünne-

KÉTÉVES CSIKÓK MÉNESE

Erdélyi fényképe után.

Kozma kezét melegen megszorítva: *ketten fizetjük meg.*

Hogy a Kozma Ferencz emléke nemcsak egykori munkatársainál és hivatalnokainál, hanem a cselédségnél is mily kegyeletben él, mutatja többek közt az is, hogy a szobrának leleplezése alkalmából Pap Henrik által rajzolt s Aust Róbert első magyar fényképező műintézetében készülő művészi emléklapra magából Mezőhegyesről 200-an jelentkeztek a főtiszteken kezdve a béresgazdáig, csikós legényig, hogy e kép — melyet mi is bemutatunk — díszítse szobájuk falát s hogy folyvást szemük előtt legyen az, a mit a művész az ő szívökből lesett el: a Kozma iránti végtelen szeretet és hála kifejezése.

A SZOBORLELEPLEZÉSI ÜNNEPÉLY.

Május hó 23-án leleplezték le az érdemes férfi emléksobrát, melyet neki a hála és kegyelet Mezőhegyesen állított.

A szobor, melyet Zala György tervezett, külön e célra épített másfél méter magas, domboszerű emelkedésen áll. A szép gránit-talpaton nyugvó gránit-mellszobor mesteri kivitelben tünteti fel Kozma Ferencz hasonmását. A szobor első oldalán bronz-domborműben az a jelenet van megörökítve, a midőn Ő Felsége 1872 májusban Mezőhegyesen magán a telepen miniszteri tanácsossá léptette elő Kozma Ferenczét. Oldalt márványtáblákon ez áll: «Kozma Ferencznek, a magyar lótenyésztés újjáalkotójának személyes munkatársai. Született Sörnyén 1825-ben, átvette a lótenyésztési ügyeknek vezetését 1868-ban és vezette 1892-ben bekövetkezett haláláig.»

Dél tájban érkeztek meg Darányi Ignác és Perczel Dezső miniszterek s velük együtt sok

pelt unokaöccsei képviselték a leveldi Kozma-családot.

Lossonczy Mihály miniszteri tanácsos, a szoborbizottság elnöke üdvözölte a minisztert s átadván a szobrot, engedélyt kért a leleplezésre.

A földművelési miniszter szép, lendületes

hogy minden, a mi körülötte van, ő reá fog emlekeztetni.»

A beszédre felzúgott éljenzés csillapultával d'Orsay gróf ménesparancsnok hazafias katonás szónoklatban mondott köszönetet a miniszternek azon intézkedéseért, hogy a szobrot a ménesintézet gondjaira bízta. Ezután

MEZŐHEGYESI KÉPEK. — TÖRZSMÉN ELŐVEZETÉSE.

Ellinger fényképe után.

KOZMA FERENCZ SIREMLÉKE BARACSKÁN.

az intézeti dalárda rázendítette a Himnuszra, mire a koszorúk elhelyezése következett. Koszorúkat helyeztek a szoborra Darányi miniszter, Durmann altábornagy, a magyarországi ménesek katonai felügyelője, Halász Sebestyén a mezőhegyesi intézet nevében, a kisbéri, fogarasi, bábolnai intézetek és parancsnokságok képviselői, Miklós Ödön, Baththyány Elemér gróf a Lovaregylet nevében, a mezőhegyesi iparrészvénytársaság és a család. Gyönyörű koszorút tett le a szobor talapzatára a földmivelésügyi minisztérium lótenyésztési osztálya s D'Orsay Olivér gróf is.

Mikor a koszorúk mind le voltak már téve, a daloskór tagjainak ajkáról megszöndült a Szózat és ennek éneklése közben oszlott szét a gyü-

nyilváníthatom. Sőt az elhunyt nevében is, ki ha látná ezt a ragaszkodást, szeretetet, mely még évek múlva is így nyilvánul, — lehetetlen, hogy ne kívánja hálóját valamiképp kifejezni. Hadd lehessen én az, a ki ezt ő helyette elvégzi. Sok felköszöntő hangzott még el, melyek sorát a földmivelésügyi miniszter fejezte be, megköszönvén a vendégeknek, hogy megjelentek.

Ezzel az ünnepély véget ért s a vendégek az egész tisztikartól kísérve, a rájuk váró különvonatra ültek, búcsút intve a gyönyörű helynek, melyben a szép szobor ott hirdeti most már a Kozma Ferencz elévülhetetlen érdemeit.

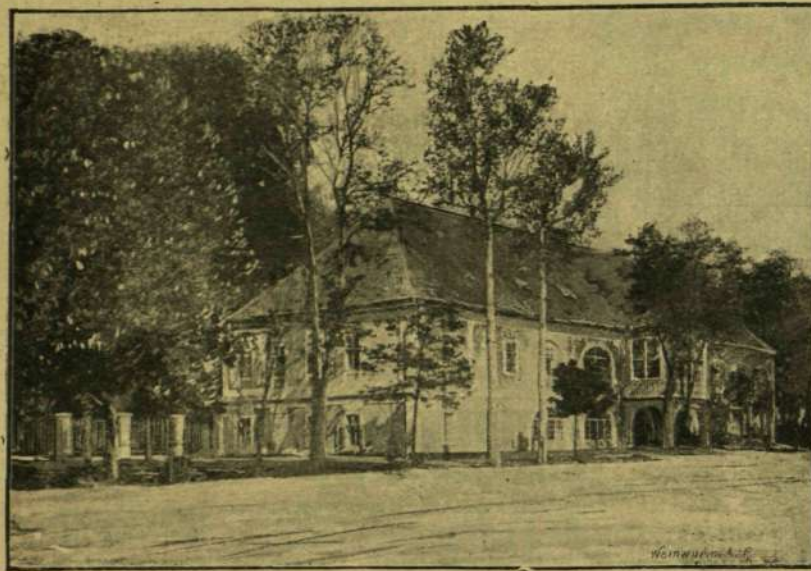
későn este fog visszatérni. Így tehát azon esetre, ha holnap reggelig hitelezni nem akar, arra kérem, hogy a levelet holnap hozza el...

— Tudja mit, — felelé a postás, — én holnap délután a nélkül is ebbe az utczába jövök, de nehogy még egyszer négy emeletet másznom kellessék, a shillinget majd a házmesternél veszem át.

— A pénz okvetlenül ott lesz, Smith úr, — mondtam a levél után nyúlva.

Smith levélhordó elment.

Hadd lássam, — dörmögtem magamban, — megéri-e a levél a shillinget és ezzel a borítékot felvágtam. Egy csomó sűrű betűvel teleírt papírból nem csekély ámulatomra két vadonat új

A MÉNES-PARANCSONKSÁG ÉPÜLETE.

A KÖZPONTI SZÁLLODA.

AZ ELEVÁTOR.

A SZESZGYÁR.

MEZŐHEGYESI KÉPEK. — Ellinger fényképei után.

VÁRATLAN SZERENCSE.

Elbeszélés. Angolból L. F.

lekezet, hogy két óraker ismét összegyűljön a ménes lovaglóliskolájának nagy termében közös ebédre. A negyedik fogásnál fölállott Darányi földmivelésügyi miniszter, a ki Perczelné Kozma Flóra asszony és Perczel miniszter között ült az asztalfőn és kézhez vevén poharát, felköszöntött mondott a királyra, a királynéra, és a felségas uralkodó családra. A második, mélyen megható felköszöntőt Perczelné Kozma Flóra urán mondta, többek közt ezen szavakat intézvén Darányi Ignác miniszterhez: «Merem remélni, hogy nem tűnik fel visszatetszően, ha én, a megboldogult leánya, a ki legközelebb álltam hozzá és itt Mezőhegyesen virrasztottam halálos ágyánál, nem birom visszafajítani érzelmeimet. Fogadja miniszter úr a mi hálás köszönetünket, hogy bennünket ez ünnepélyre meghívott s alkalmat nyújtott nekem arra, hogy úgy excellenciádnak, valamint az egész testületnek, — mely úgyszólván, boldogult atyám második családját képezte, — úgy szegény beteg anyám, mint gyermekeim nevében is, a legmélyebb hálánkat

Egy ködös, esős és minden tekintetben kellemetlen időjárású napon a kandalló előtt ülve, azon tűnődtem, hogy tulajdonképpen mire való a szegény ember, ki eredetileg úrnak született s ilyennek lón nevelve. Töprengedésem most, ép úgy mint máskor, oda lyukadt ki, hogy mind ez meglehetősen üres gyomromat meg nem tölti s hogy ezzel a hátralekös házbért, a melyért naponta zaklatnak, meg nem fizethetem.

— Külföldi levél, uram, — mondá a szobámba lépett levélhordó, — egy shillinget kérek, a levél hiányosan van bérmentesítve.

Ezzel a derék férfiú egy különféle bélyeggel beraggatott vaskos levelet tett az asztalra.

— Igen ám, tisztelt uram, — felelélem erőltetett mosolygással, — csak hogy e pillanatban a kívánt shillinggel nem rendelkezem, a házi asszony pedig, kinek zsebkönyvét esetleg igénybe vehetném, a városba ment és tudtommal csak

ropogós ötven font sterlinges bankjegy esett ki. A hozzám intézett levél pedig ekkép szólt:

«Ezennel van szerencsénk önt értesíteni, hogy nagybátyja, Gorlick Frigyes úr f. évi január 15-én Sydneyben meghalt és önt ugyanazon hó 1-ső napján kelt végrendeletében általános örökösévé tette. Miután a hagyaték nagy része ingatlanokból áll, melyeknek értékesítése iránt önnel személyesen értekezünk kell, arra kérjük, hogy a Londonból Ausztráliába induló legelső postagőzönsön ide fáradni sziveskedjék. Azon esetre, ha pénzre szüksége lenne, száz font sterlinget küldünk. Távirati választ várjuk. A. Rogers és társa.»

Cím: Gorlick Frigyes úrnak Hatton Gardens 42. London.

Eddig tehát a dolog rendben lett volna, csak hogy tudtommal, atyámnak fitestvére nem volt! Ez mind igaz, de hogyan történhetett, hogy nemet, lakásomat, sőt látszólag még anyagi viszonyaimat Ausztráliában lakó ügyvédek tudják, és nekem jóhiszeműleg pénzt küldenek? A szerencsés örökös tehát valami ismeretlen

névokon, kinek híre soha sem hallottam. Már azon gondolkodtam, hogy a levelet a pénzzel és irományokkal a rendőrséghez viszem, midőn eszembe jutott, hogy tegnap dél óta semmit sem ettem, hogy egy árva fillérem sincs, stb. A levél tényleg hozzám van címelve, s így senki sem veheti tőlem rossz néven, ha annak tartalmát belátásom szerint felhasználom. Jó, de mi történik, ha a valódi Gorlick Frigyes egy szép napon a levelet, meg a pénzt tőlem visszaköveteli?

Erre éhes gyomrom legott azt felelte, hogy a névokonban minden esetre lesz annyi emberi érzés, hogy a csekély összeg miatt nem fog lármát ütni.

Egyelőre tehát menjünk ebédelni, — folytató a zsarnok, — a többi majd meglássuk! Mialatt kissé kopott téli kabátomat felvettem, kopogtattak. Bizonyára a levélhordó, — gondoltam magamban, — s már azon voltam, hogy a felbontott levéllel elébe menjek, midőn az ajtón nem Smith levélhordó, hanem háziasszonyom lépett be.

— Csak azért jöttem, Gorlick úr, — kezdé a vén sarkány dühtől remegő hangon, mi különben nála régi szokás számba ment, — hogy még egyszer, de utoljára a hátralekös házbér miatt megintsem. Ha holnap délig nem fizet, a szobát rögtön bezárom, érti?

— Mennyi is az a tartozás, tisztelt asszony? — kértem nevetve.

— Mintha nem tudná? Tudni ugyan jól

A MEZŐHEGYESI KOZMA-EMLEK, ZALA GYÖRGYTŐL. — Erdélyi fényképe után.

1. Kozma Ferencz. — 2. A király. — 3. Horváth János ezredes, ménesparancsnok. — 4. Szilágy József földmivelési miniszter. — 5. Gróf Bellegarde Agoston altábornagy. — 6. Gradwohl Gyula tábornok. — 7. Lovag Beek Frigyes ezredes. — 8. Bárány Wenzelheim Béla belügyminiszter. — 9. Tanár Guszty miniszteri fogalmazó. — 10. Neumann Sebestyén főállatorvos. — 11. Hanák Károly főhadnagy.

A MEZŐHEGYESI KOZMA-EMLEK DOMBORMŰVE, ZALA GYÖRGYTŐL.

tudja, de fizetni nem akar. Ilyenek a fiatal emberek, a szegény ügyefogyott özvegytől megvonják a keservesen megérdemelt fillért... hü, hü, hü...

— És a vén asszony sirva fakadt.

— Egy szó mint száz, Frogné asszony — vetém közbe — mennyivel tartozom?

— Két font, nyolcz shilling — hü, hü, hü... két font, nyolcz shilling, és nekem egy árva fillérem sincsen...

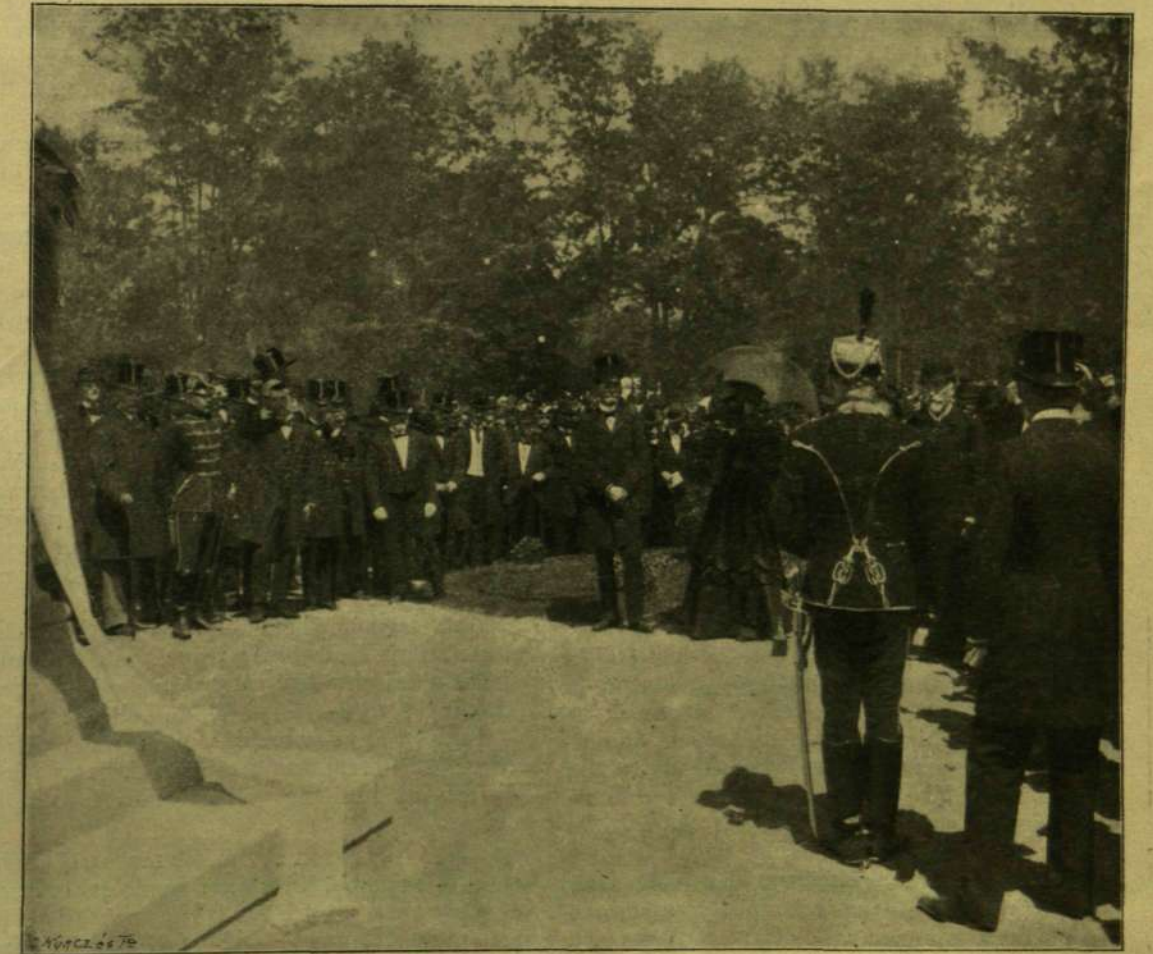
— Ime ötven font, — mondtam, az egyik bankjegyet Frogné asszonynak oda nyújtva, — adjon vissza negyvennyolcz fontot és tizenkét shillinget, de gyorsan, mert ebédelni megyek...

Nincs az a czápa, mely a tengerbe esett ember után oly mohón kapna, mint a mily mohón Frogné a bankjegy után kapott, és mind a mellett is, hogy az imént egy kopott fillére sem volt, most a visszajáró pénzt alsó szoknyájának egyik rejtett zsebéből rögtön kiolvasta.

— Isten önnel, Frogné asszony, jó étvágyat! — Jó étvágyat kívánok, Gorlick úr!

Ezzel aztán mint a hadvezér, ki hajóit maga után elégette, egy Holborn-utcai étterembe mentem, melynek mindenféle enniváló különlegességekkel feldisített kirakata előtt sokszor elmerengtem. Lukullusi lakomat csaptam, a mint ez egy ausztráliai általános örököshez illik, s midőn fekete kávé után illatos Upman-féle szivarra gyújtottam, egy darabig magam is azt hittem, hogy a törvényes örökös én vagyok.

Hogy a legközelebbi postagőzönsel Sydneybe nem utaztam, azt úgy hiszem mindenki megértheti, de annál nagyobb volt ámulatom, midőn egy szép tavaszi napon Sydneyből a következő távirati sürgönyt kaptam:

A MEZŐHEGYESI KOZMA EMLÉK LELEPLEZÉSI ÜNNEPÉLYE. — Erdélyi fényképe után.

A SIÓFOKI FÜRDŐ.

miszerint az általa a végrendeletből kihagyott többi Gorlickoknak semmit se adjak, még pedig azon okból, mivel ezek annak idején tőle még egy falat kenyert is megtagadtak. A végrendelet egyik pontja ekkép szólt: a kitagadás azonban nem terjed ki Gorlick Frigyesre, kit ezenem általános örökösnek nevezek meg, habár az ő édes atya — tulajdon testvérbátyám még létezésemet is eltagadta.

A végrendelet ezen pontja minden további kételynek véget vetett, tehát Gorlick Frigyes mégis nagybátyám volt, habár nevét atyám életében soha száján ki nem ejtette. Hogy mi lehetett a testvérek közt a viszály oka, azt soha sem tudtam meg.

Néhány hónap múlva, mint dúsgazdag ember tértem vissza Londonba, ismerőseim és néhány jó, önzéstelen barátom nagy öröme, kik szegény sorsomban soha el nem hagytak.

SIÓFOKRÓL.

A «Siófok» balatoni furdó jóhíre neve, évről-évre terjed s a csak nem rég is még alig ismert kies üdülöhely mind tömegesebb látogatottságnak örvend. És hogy ezt eme kiváló hazai gyógyhelyünk csakugyan teljes mértékben megérdemli, eléggé bizonyíthatja többek közt dr. *Thanhoffer* Lajos egyetemi tanár nyilatkozata is, a ki idevonatkozólag a következőket írja:

«Nem sokára Siófok hét éves lakosa lesz; a legközelebbi nyárra, máshová nem vonz a déli vagy éjszakai tenger moraja, vagy Svájc bércei és havasai, nem annyira legalább, mint annak előtte. Két évtizeden át kincset vittem ki más országoknak, hogy lássak, tapasztaljak és családommal magam is a főváros ideg- és észbontó légköréből és zakatoló lármaától pihenni messzese elmenjek s friss erővel visszatérve újból kezdjem a munkát. Európa egyik-másik végére hosszú utakon kóboroltam, míg oda értem, hogy két hónapig itatassam, tülettessem magam a vég nélküli közös-ebédekben.

Hét éve, hogy alig kívánczok erre az életre. Nem hogy meguntam volna testestől-lelkestől és zsebestől is, hanem mert teljességgel nincsen szükségem reá, mióta megismertem a magyar tengert s annak leirhatatlan szépségeit és élőnyeit. Siófokon lakom, tavaly hat évi tapasztalat és látogatás után villát építtettem. Ez minden esetre jelent valamit oly ember részéről, a ki mindig a nagy világi furdókban vakációzott s egyszeri siófoki tartózkodása elé volt arra, hogy tanyát üssön egy kis furdóhelyen, különösen akkor, a mikor az még oly kezdetleges volt, hogy még ezelőtti hét évvel furdónak alig volt nevezhető.

Scheweningenből és Ostendéből egyenesen Siófokra mentünk ott időző rokonainkat látogatni. Még akkor csak két-három villa volt ott s rokonaink a sáros és poros községekben laktak. Bizony fintorgattuk is az orrunkat s kijelenttem, hogy biz én ide többé nem igen jövök, nem legalább nyaralni hosszabb időre. Delfelé aztán a kis erdőnek nevezett sétányon a furdóházhoz mentünk ki. Étvágyunk nem volt semmi, a külföldi konyha gondoskodott róla, hogy ne legyen. A Balatont még nem láttam soha; éjjel már utaztam arra felé, de aludtam, sosem néztem meg azt a «pocsolyát», a melyet még most is úgy neveznek némelyek. Meglepett fenséges szépsége; sima vagy kissé fodros felülete, hegyes foglalata s kis Quarnerónak tünt fel nekem az egész. Hosszában is végig nézve s végén csak is eget és vizet látva, bámultam s korholtam a magyart, hogy nem tudja megbecsülni a haza e drága kincsét.

Az az u. n. «brise», az a fuvalat, az a kellemes légáramlat, a mely mindig legerősebb Siófokon az ember arcát, engem is, környezetemet is kipirított; lélekzésem könnyű lett, csak úgy szivtam magamba a levegőt, mint Biarritzban, s ezerszer jobban, mint az éjszakai-tenger hideg, viharos lehet. Ide jöjj magyarom, ne menj te máshova; ezek a gondolatok szálltak meg. Hát még midőn csónakázni mentünk. Étvágyunk délben oly óriási lett, hogy emlékeztem óta olyan nem volt sehol a világon.

Két nap múlva meg is furdóvén a hullámos Balatonban, egészen megtértem magam is, s azt mondtam, ha megyek is ezentúl ide-oda külföldre néhány hétre, ide jövök nyaralni; s úgy is lett. A főmérnök éppen villát építtetett s alkalmas lakás levén benne, kivettem s a reákövetkező nyáron, oda hurcolkodtunk s nézzük azóta, hogy hányan megtérnek, hogy nőnek gomba módra a villák s ha még hatszor annyi hétel vagy villa volna, se volna elég annyi ember befogadására, a mennyi oda sereglik. Pedig reklám nem hozta őket oda, ha csak az a reklám nem, a melyet mindaz elviszen, a ki nem 2—3 napra, hanem legalább is 4—6 hétre jó oda.

Siófok légmérséklete 6—7 fokkal kevesebb nyáron, mint Budapesté; reggel, este kellemes hűvös, a mi minden nagy tömegtől mellől így van; akárhányszor este-reggel felöltöztél, ha pedig 1—2 napon át nagy meleg van is, mert délről a sirokkó befúj, tudja mindenki, hogy vihar készül s az hullámot és balszamos friss levegőt hoz.

A hullám gyakran egy méter magas, sőt néha annál is nagyobb. A Balaton homokja egészen oly bársonyos, mint Biarritzé; gyermek is belemehet, mert lassan-lassan emelkedik a vize, Siófok vidékén se moészar, se iszap, se hinár nincsen. Évenként örömmel nézem a sápadt

leánykát s fiúcskát, mikénte rő-sődnek meg a bársonyos homokban való játszadozás közben s hányan vannak, a kik évtizedeken át azért járnak oda, hogy betegségeikből gyógyulva halás emlékeikkel legyenek eltelve iránta.

Természetes, hogy vannak oly betegségek, a melyekben sem fű, sem fa, sem gyökér nem segíthet, de idegeseknek, vérszegényeknek, gyenge szervezetűeknek, rossz gyomruknak vagy reconvallescenseknek nagy-szerű, azt mindenki tudhatja, a ki ott járt s tapasztalatokat tett.

Nagy hiba magyarjainktól, hogy csak furdóni mennek oda, mikor hányan jöhetnek oda utókurára Karlsbad vagy más furdó után, a helyett, hogy egy rossz levegőjű másik furdóba mennek. Tapasztaltam, hogy akárhányszor Karlsbadból a füstös, egyébként hatásos Franzensbadba vagy viszont mennek a betegek utókurára, vagy Svájcba vagy más helyre, nem tudván azt, mily felséges üdülöhely lehet és tényleg az is, különösen augusztus hó 20-tól kezdve egészen november végéig éppen a Balaton bármely pontja és különösen Siófok, a melynek nagy előnye számos más mellett még az is, hogy a fővárosához legközelebb fekszik s a Balaton élénk hullám-

zásával, folytonos légfuvallatával s bársony homokjával, de jó vendéglőjével is méltánylandó szem azon gyöngyörben, a mely a Balatont köríti s rövid idő múlva bizonynyal még sűrűbben és sűrűbben fogja övezni; a mi, hogy úgy legyen, a szenvedő emberiség üdvére, tiszta szívből kívánhatja velem együtt mindenki.»

HARCZTÉRI TUDÓSÍTÓK.

Annak a milliónyi olvasónak, kik háboru idején reggelente lesik a hírlapot, hogy a harcztérről érkező, akár szikszavú táviratokat, akár pedig vérbe mártott s puskaporzagú tollal megírt tudósításokat odahaza, szobájukban, kényelmes karosszékben hátradülve olvas-sák, alig jut eszükbe csak egyszer is: mily nehézségekbe ütközött e hírek megszerzése s azoknak továbbítása; s meg se villan agyában az a gondolat, hogy míg ők itt böngészik a híreket, azok írója fegyverek ropogó zajja közt maga is veszélyben lehet, vagy hogy harmincz órai folytonos izgalom után tán éppen valami betető falat után nyargalás, hogy éhségét s égető szomjúságát csillapíthassa.

Mert a harcztéri tudósító, épúgy szembe néz a bajokkal, a halállal, mint akármelyike az ott hadakozó hadfiaknak.

Arról se lehet fogalma az olvasónak, ki oly türelmetlenül lesi a lapot: mily nagy nehézségekbe kerül e híreknek továbbítása, haza küldése is. A tudósító, ha a teleskóp segítségével megalkotta magának véleményét a csata felől, gyakran sok mérföldet lóháton kénytelen megtenni, míg levelét a táviróra bízhatja s ezt a levelét is a legtöbb esetben lovaglás közben kell megírnia. Néha, ha valamely különösen érdekes es hatást keltő hírek jut birtokába, iszonyú költségen külön vonatot vagy külön hajót is bérel, hogy valamely távol eső táviró-hivatalhoz eljuthasson.

De még ha mindezeket megtette is, akkor sem lehet biztos felőle, hogy nem késik-e a tudósítása néhány napot így is. Háborús időkben a táviró maga is nagyon nehézkes, s a hivatal majdnem mindig tulságosan el van foglalva. Ha meg éppen a censor elé kerül, akkor három-négy napig is vesztele a hivatalban, bármily fontos legyen is a hír továbbítása, bármily nehezen várják is százan meg százan a biztos tudósítást. Ha azután végre a sürgönyt fölvetik is, alig maradt az, főleg ha nagy fontosságú, az eredeti állapotában. A censor egy percig sem habozik azt a maga kénye-kevé szerint megváltoztatni, s ilykép azután nagyon sokszor megcsik, hogy maguk a tények is teljesen elferdítve jutnak a lapokhoz.

Igy a nem rég lezajlott török-görög háború alatt egy tudósító azt sürgönyözte:

«A herceg ma reggel bántatlanul lovagolt végig az utcán»; míg azonban a sürgöny rendeltetése helyére ért, így hangzott: «A herceget, midőn ma reggel végig lovagolt az utcán, hangosan s lelkesen megéljenzették». Hasonlókép valamely veszett csata híre adatván fel, a táviró-hivatalban feleserélték egyszerűen a nevet, mi aztán úgy hangzott, mintha a csatavesztett fél lett volna a győztes.

Ezentúl, vagyis a jövő valamely háborúja alkalmából a bicyklinek határozottan nagy szerepe lesz, de idáig a tudósító lovakra s kocsikra volt utalva s ezeket ritkán kaphatta 50 frtnál olcsóbban egy napra. Azonkívül az első rangú lapok tudósítói állandó tolmácsot is tartanak, mi a számlát megint sokkal magasabbra szökteti. Tény az, hogy a mostani keleti háború alatt a kezdetleges költségek, mielőtt a tényleges csatározás még csak kezdetét vette volna is, egy-egy tudósítónál már 2500 frtra rúgtak. Már pedig körülbelül 20 tudósító volt megbízva azzal, hogy észleleteiket a világ minden része felé röptessék, s a táviratozásai, utazási, élelmészési s egyéb költségek százezreket emésztettek fel.

Az amerikai tudósítók felhatalmazása majdnem határtalan volt s tetszésük szerint használhattak akárhány külön hajót is. A «Times» tudósítói 10,000 frtot kaptak egy évre tiszta fizetés gyanánt, a mihez előre nem látott kiadásokra naponta még 30 frt járt.

«Reuter» tudósítója egy alkalommal körülbelül 3000 szót tartalmazó sürgönyt küldött el, melyért 900 frtot fizetett; a sürgős táviratokért, vagyis olyanokért, miket minden késedelem nélkül akartak leadni, az ötszörös taksát is lefizették.

A háború ideje alatt körülbelül negyed milliót felül, sőt majdnem fél milliót tett az Athénből és Konstantinápolyból sürgönyözött szavak száma. De ha csak egyre-másra egy negyed millióra becsüljük is csak, akkor is 200,000 frtra rug a sürgönyzési költség.

Igaz ugyan, hogy nem kellett mindig nagy utakat tenni, hogy a tudósító sürgönyét feladja, mert néha tíz, húsz mérföldnyire is voltak kisebb állomások: csak hogy ily másodrangú állomásra lehetetlen volt a sürgönyt nyugodtan rábízni. Egy londoni tudósító egy ízben másodrangú állomáson adta fel sürgönyét, melynek Athénen keresztül kellett volna Londonba jutnia. A hír fontos és bizalmas volt, s a tudósító szinte büszkélkedett vele, hogy mily egyenesen végezte feladatát. S négy nappal később, a mint Athénben a táviródaigazgatóval valamelyik kávéházban a reggelinél ült, ime hozzák ennek a sürgönyt felülbírálat végett!

Hátha még megindult a tudósítók egymás-közi harca! Ha levégia egyik a másikat ügyességgel, élelmességgel, mint pl. a török-görög háborúban is. A Domokos mellett vívott döntő harc után a vesztes görögök nem is tettek kísérletet se arra, hogy a Furka melletti erődített helyet a győztes törökök ellen megvédelmezzék s így az angol harcztéri tudósítók mind Athén felé igyekeztek, minden erejüket megfeszítvén, hogy a fontos hírt Athénben feladják. Hajón jöttek mindannyian Chalcisig, hova éjjel tájban érkeztek meg.

A «Morning Post» tudósítója, Mr. Wilfred Pollock volt az egyedüli, kinek bicyklijje volt; ez tehát bicyklijjével együtt az első csónakkal partra szállt, s míg társai még azután tanakodtak, miféle alkalmatossággal juthatnának Athénbe, Pollock már az úton nyargalt, másnap reggel 9 órakor már megérkezett s idejében adhatta fel sürgönyét arra, hogy a fontos hír a másnap reggeli lapokban napvilágot lásson. A «Reuter», a «Times» és a «Manchester Guardian» tudósítói erre már elkésvén, a «Morning Post» teljes hosszonnegy órával előzte meg őket.

A harcztéri tudósító ugyancsak edzett ember legyen ám. Nem várja a dunyhás ágy a fárasztó nap alkonyán. Ott kell aludnia lőtávolban a hadseregtől, valamelyik elhagyott házban, töltött fegyverrel az ágya mellett. Addig az ideig, mire vége szakad a háborúnak, jóformán megfellegette arról, hogy az ember levethető-e is alhatik. Czipőit alig vetheti le s heteken át ruhástól alszik. Meg kell elégednie vele, ha nap-

ában csak egyszer, vagy néha bizony egyetlen egyszer sem étkszik, míg csak valami vadra nem akad, mit lelő s úgy a hogy elkészít.

Thesszáliában — mesélte egyik barátom — ürühussal éltünk, melynek szegény tulajdonosait katonáink lelőtték vagy mit jó pénzen a lakosoktól vásároltunk. A parasztok az ellenség közeledtére rendszeren menekültek s kicsi háztartásukat jóformán mindenestől hátrahagyták. Hogy mi történt a szegény menekültekkel s hogy hova lettek, a jó ég a megmondhatója, de az is igaz, hogy az a szegényes viskó, az a kiüresített lakás szintén a jó ég által küldöttnek tetszett nekünk, szegény, fáradt idegeneknek ebben a háború borzalmai által meglátogatott országban.

A harcztérről visszatérve, alig akadt egy ismerősöm is, ki ne kérdezte volna tőlem azt, hogy hát tulajdonképpen mihez is hasonlít az a háború? Még élénken emlékezetemben élén a mostani háború képe, olyan látványhoz hasonlíthatnám leghelyesebben, ha az operában a színen valami sötét éjszakát mutatnak be s én azt megfordított látszóval nézem a páholyból. A háború is ilyen. Mint látványosság, bizonyos távolból nézve — nagyszerű, hatalmas, megkapó. Csak midőn közeledünk s a tusának közvetlen szemlélőivé leszünk — akkor jutunk tudatára iszonyú borzalmisságának. Egy fiatal ember — görög volt — alig három lépésnyire tőlem, ott rogyott le szemem láttára. Azt az ágyuszilánkot, aztán kivették a rajvonalt mögé, a tartalékosok közé.

Borzasztó látvány ez, mikor így leölik a katonát. Láttam, a mint eltűnik szeméből a fény, arczáról az élet s az egész ember inkább viaszbáhhhoz hasonlít, mint emberhez, kibem még csak az imént lüktetett a vér, dobogott a szív.

Sokszor magam is csak alig menekülhettem. Egy ízben valami mély úton haladotban puskaropogást hallok s a mint kijutok a keskeny sikátorból, látom, hogy az a tüzelés nekem szólott. Rettenetes érzés ám az! Minden irányban fűtül, sivitott a golyó, csak úgy vágva, hasítva a levegőt a fülem közvetlen közelében. A legborzasztóbb s legijesztőbb pedig a dologban az, hogy nem is sejtéd, honnan jön az a halálhozó izenet. Az ellenség mérföldnyi távolban lehet, de a golyók közeledő játszanak, sivatnak s ficzánkolnak s élted gyenge fonalat minden perczen keresztülszelteik.

LIPÓT FŐHERCEG. (Megtalt 1898 május 24.)

A mi a keleti háborúban leginkább meglepett, az a katonák tökéletes közönye volt s érzéketlensége a veszélyvel szemben. Ott bolondoztak, tréfálkoztak, nevetgéltek s cigarettáztak, akárcsak gyerekjáték volna a háború, s csak mikor valamelyik bajtársuk megsebesült vagy elesett, akkor láttad csak, hogy van szívük, mely érez és szemük, mely könnyezik. A törökök talizmánt, amuletet hordtak a mellükön — hosszú papírtekereseket, melyekre a korán kivonata van nyomtatva. Most is, a mint ezeket írom, itt fekszik előttem egy az íróasztalom s élénken emlékszem arra a halothalvány arczra s annak a halott katonának borzalmas arczkifejezéseire, kinek a melléről ezt az emléket magammal hoztam.

V. Károly.

PÜNKÖSTBEN.

Óh, szállj le ránk Szentlélek-isten,
Tégy buzgókká minket a hitben,
Érezökké a szíveinkben!

Vagy mire még egyébre vágnunk?
Hívságos nagy a mi tudásunk,
Különböző nyelven szólásunk.

Csak a mi melegítne: nincs meg!
Önzésünk fagya vesz meg minket,
Ez örli meg a szíveinket.

Jövel hát, járd át a világot,
Hadd érezzük mennyei lángod,
Mi szegény szívbéli Lázárok!

Egyetlen gyözedelmi jelnek;
Krisztus szerzetét jelents meg,
A búszke, porszem embereknek.

Hogy a hatalmas magát lássa
Lent éhező embertársába,
S hatalmát a szerint használja.

Hogy a koldús, Uram, tevéled:
Ne érezze magát szegénynek...
Hisz' Isten szívünk szerint még meg!

Óh, szállj le ránk Szentlélek-isten,
Tégy buzgókká minket a hitben,
Érezökké a szíveinkben!

Szabolcska Mihály.

Gróf Bály Ferenczné.

Gróf Mikó Imréné.

Bárá Wesselényi Miklósné.

Gróf Mikes Kelemenné.

Ugron Lázárné.

Gróf Teleki Jánosné.

Gróf Bethlen Ferenczné.

Gróf Wass Ádámné.

Fehér Mártonné.

AZ UNIÓT KIMONDÓ 1848-IKI ORSZÁGGYŰLÉSEN JELEN VOLT HÖLGYEK. — Egykorú képek után.

ERDÉLYI HONLEÁNYOK.

Könyvek, hírlapok, emlékiratok egyaránt hirdetik a magyar férfiak hazafias érdemeit, de keveset beszélnek azokról a magyar asszonyokról, a kik honleányi szereplésükkel szintén kiérdemelték a nemzet tiszteletét, szeretetét és hálóját.

Főként Erdélyben a nemzeti eszméért lelkesülő nőknek nagy részök van abban, hogy a magyarság a lefolyt utóbbi félszázad alatt csorbítatlanul meg tudta tartani nemzeti jellegét.

E honleányok közt első sorban álltak azok a hölgyek, a kiknek arcképeit az Unió országgyűlési képén fogjuk látni; velök nemcsak az országgyűlési teremben találkozunk, de mindenütt, a hol a nemzeti eszméért küzdeni, érte lelkesülni, olykor szenvedni is kell. Még mielőtt az erdélyi országgyűlés kimondotta volna az Uniót, találkoztunk már e derék asszonyokkal az 1848-iki márcziusi napokban.

Míg a fiatalság háromszínű zászlókat lobogtatva, eget rázó kiáltással: «Unió vagy halál» — tüntetett Kolozsvár utcáin, addig az asszonyok az ablakokból, az erkélyekről «Unió» felírást háromszínű jelvényeket szórtak a nép közé és szóval is buzdították, lelkesítették a tömeget a tüntetésre.

Néhány nap mulva ugyanezen úrinők az or-

szágyűlési teremben tüntettek az Unió mellett, és később úgy a szabadságharc alatt, mint a nemzet elnyomatása idejében a magyar nemzeti eszmét ápolták, védelmezték.

Gróf Radák Istvánné (sz. gróf Rhédey Klára) neve fennmarad, míg csak a szabadságharcról beszélni fognak. Ő volt az, a ki a vérengző Haynau idejében úgy szólva egymaga harcolt Budapesten e szörnyeteggel. Haynau gyilkoltatót és üldözött; Radákné mentett és vigasztalt. Személyes szabadságának kockáztatásával, vagyona egy részének feláldozásával egy titkos szövetséget szervezett, melynek célja volt az üldözött honvédekot segíteni. E törekvésben segítette Radáknét a híres dr. Balogh jóságos neje. A menekülő honvédek menthelyét, útlevelet és pénzt szereztek, s mielőtt alkalom nyílt reá, kíségtették az országból. A várfogságba jutott vagy császári hadseregbe besorozott honvédekkel is sok jót tett. Hasábot lehetne írni Radákné jótékonyágáról és hazafiságáról. Áldott legyen emléke!

Ez alkalommal még meg kell emlékeznem egy magyar nőről, ki egész vagyonát az elnyomott haza felszabadítására áldozta, s a ki a házáért sokat szenvedett. Ez a nő gr. Mikó Róza. Első férje gr. Mikes Kelemen honvédeztudós volt, ki Szében első ostrománál elesett. Egy ágyugolyó elvitte a fejét. Második férje id. gróf Bethlen Gábor volt. Mikó Róza az ötvenes években a magyar emigráció utazó úgynöke volt, a ki fentartotta Magyarországot és az emigráció közt az összeköttetést. Páris és Budapest közt minden utazása a legnagyobb veszéllyel járt. Az osztrák rendőrség gyanította, hogy Mikó Róza miben jár, s azt remélte, hogy egyszer valami fontos iratokat fog nála találni. Minden utazása alkalmával a legszigorubb vizsgálat alá vették a

határszélén, még fehérruháinak szegélyeit is felbontották. Minden lépten-nyomon, úgy Párisban, mint Budapesten, folyást kémek voltak a nyomában.

Történt egyszer, hogy Párisban egy table d'hôte-nál két osztrák nyugalmazott tiszt és kém ült mellé jobbról-balról.

Mikó Róza egy szót sem szólt. Az egyik kém azt kérdezte tőle, hogy talán rosszul érzi magát, mivel alig eszik valamit.

— Megrésem van, — felelt Mikó Róza; — szenvedek, mint Krisztus a keresztfán.

A két lator közt, — mormogá egy vendég félhangon, de úgy, hogy a társaság hallhatta.

Mindnyájan nevettek és a két kém, mielőtt tehetne, ellillant.

Egy ízben pedig a vasúton (Páris és Budapest közt) ez történt:

Egy gavallér kém Mikó Róza szakaszába toladott s ott neki nagyban udvarolt. Mikó Róza türelmesen foglalta az udvarlást és nem mészte a határállomástól, a hol a vizsgálat történik, elővett egy pompás párisi albumot, mely tele volt gyönyörű festményekkel; a többek közt III. Napoleon, Eugénia, Mac Mahon arcképei igazi remekművek voltak az albumban.

A gavallér kém nem győzte bámulni a szép képeket.

A határállomásra érve, így szólt Mikó Róza:

— Arra kérem önt, vegye magához ezt az albumot; önt, mint osztrák gavallért, nem fogják nagyon vizitálni; de engem, mint magyar nőt, nagyon is szemügyre vesznek. Ezek a durva finánczok a szép albumot lapozgatni fogják és a képeket bekeverhetik.

Az osztrák gavallér készséggel teljesítette Mikó Róza kívánságát. A vámvizsgálat után visszaadta az albumot.

Igy segítette be maga a kém az emigráció leveleit és proklamációit, mert azok voltak a képek alatt nagy ügyességgel elrejtve.

Mikó Rózáról mondta egy angol nő:

«Én bátor asszony vagyok; sokat jártam a világban; voltam Indiában és Afrikában, de megvallom, nem lenne elég bátorságom azt tenni, a mit Mikó Róza tett. Kitenni magát annak a veszélynek, hogy a kíméletlen osztrák rendőrség megfenyítsen, ahhoz több kell, mint bátorság; csak a hazaszeretet legmagasabb foka bírhatta reá Mikó Rózát e hősiességre.»

Már a harminczas évek végén, midőn az osztrák kamarilla Estei Ferdinánd főherceget, ki óriási vagyonnal bírt, be akarta juttatni az erdélyi gubernatorságra való jelöltek közé, hogy aztán a főherceg udvart tartson Kolozsvárra, s az erdélyi úrirendet lekenyerezze, — az erdélyi úrinőknek nagy részük volt abban, hogy a főherceg jelöltsége nem sikerült.

Az országgyűlés Szébenben tartott. A követek közt sokan haboztak; az udvari emberek igéretekkel, rendjelekkel igyekeztek a követek szavazatát a főherceg ügyének megnyerni.

Szekely Mihályné (született Mikó Zsuzsánna) a táblule presés (táblai elnök) özvegye, már

Gróf Bethlen Pálné.

Bárá Radák Istvánné.

Gróf Teleki Blanka.

AZ UNIÓT KIMONDÓ 1848-IKI ORSZÁGGYŰLÉSEN JELEN VOLT HÖLGYEK. — Egykorú képek után.

nyerte a lakosság tiszteletét, szeretetét. «A magyar miniszterné — mondják a bosnyákok — a mi védangyalunk. A hol ő megjelen, ott a szegény ember nyomorúsága és ezer baja enyhülést, vigasztalást talál».

Ez alkalommal még meg kell emlékeznem egy magyar nőről, ki egész vagyonát az elnyomott haza felszabadítására áldozta, s a ki a házáért sokat szenvedett. Ez a nő gr. Mikó Róza. Első férje gr. Mikes Kelemen honvédeztudós volt, ki Szében első ostrománál elesett. Egy ágyugolyó elvitte a fejét. Második férje id. gróf Bethlen Gábor volt. Mikó Róza az ötvenes években a magyar emigráció utazó úgynöke volt, a ki fentartotta Magyarországot és az emigráció közt az összeköttetést. Páris és Budapest közt minden utazása a legnagyobb veszéllyel járt. Az osztrák rendőrség gyanította, hogy Mikó Róza miben jár, s azt remélte, hogy egyszer valami fontos iratokat fog nála találni. Minden utazása alkalmával a legszigorubb vizsgálat alá vették a

határszélén, még fehérruháinak szegélyeit is felbontották. Minden lépten-nyomon, úgy Párisban, mint Budapesten, folyást kémek voltak a nyomában.

Történt egyszer, hogy Párisban egy table d'hôte-nál két osztrák nyugalmazott tiszt és kém ült mellé jobbról-balról.

Mikó Róza egy szót sem szólt. Az egyik kém azt kérdezte tőle, hogy talán rosszul érzi magát, mivel alig eszik valamit.

— Megrésem van, — felelt Mikó Róza; — szenvedek, mint Krisztus a keresztfán.

A két lator közt, — mormogá egy vendég félhangon, de úgy, hogy a társaság hallhatta.

Mindnyájan nevettek és a két kém, mielőtt tehetne, ellillant.

Egy ízben pedig a vasúton (Páris és Budapest közt) ez történt:

Egy gavallér kém Mikó Róza szakaszába toladott s ott neki nagyban udvarolt. Mikó Róza türelmesen foglalta az udvarlást és nem mészte a határállomástól, a hol a vizsgálat történik, elővett egy pompás párisi albumot, mely tele volt gyönyörű festményekkel; a többek közt III. Napoleon, Eugénia, Mac Mahon arcképei igazi remekművek voltak az albumban.

A gavallér kém nem győzte bámulni a szép képeket.

A határállomásra érve, így szólt Mikó Róza:

— Arra kérem önt, vegye magához ezt az albumot; önt, mint osztrák gavallért, nem fogják nagyon vizitálni; de engem, mint magyar nőt, nagyon is szemügyre vesznek. Ezek a durva finánczok a szép albumot lapozgatni fogják és a képeket bekeverhetik.

Az osztrák gavallér készséggel teljesítette Mikó Róza kívánságát. A vámvizsgálat után visszaadta az albumot.

Igy segítette be maga a kém az emigráció leveleit és proklamációit, mert azok voltak a képek alatt nagy ügyességgel elrejtve.

Mikó Rózáról mondta egy angol nő:

«Én bátor asszony vagyok; sokat jártam a világban; voltam Indiában és Afrikában, de megvallom, nem lenne elég bátorságom azt tenni, a mit Mikó Róza tett. Kitenni magát annak a veszélynek, hogy a kíméletlen osztrák rendőrség megfenyítsen, ahhoz több kell, mint bátorság; csak a hazaszeretet legmagasabb foka bírhatta reá Mikó Rózát e hősiességre.»

Már a harminczas évek végén, midőn az osztrák kamarilla Estei Ferdinánd főherceget, ki óriási vagyonnal bírt, be akarta juttatni az erdélyi gubernatorságra való jelöltek közé, hogy aztán a főherceg udvart tartson Kolozsvárra, s az erdélyi úrirendet lekenyerezze, — az erdélyi úrinőknek nagy részük volt abban, hogy a főherceg jelöltsége nem sikerült.

Az országgyűlés Szébenben tartott. A követek közt sokan haboztak; az udvari emberek igéretekkel, rendjelekkel igyekeztek a követek szavazatát a főherceg ügyének megnyerni.

Szekely Mihályné (született Mikó Zsuzsánna) a táblule presés (táblai elnök) özvegye, már

gyűlés asszony, nagy házat tartott az országgyűlés alatt. Maga kőré gyűjtötte a követeiket és így szólott: «A melyik asszony férje a főhercegre szavaz, az rossz magyar asszony, azzal én többet nem állok szóba sem itt, sem Kolozsvárt.»

— És ha a férj nem hallgat az asszonyra? «Akkor az asszony hagyja ott a férjét és váljon el tőle; első az ország becsülete.»

Két habozó követ, kikről azt hitték, hogy meg vannak nyerve, a főherceg ellen szavazott.

Az egyik így szólta a liberális pártvezérnek: «Nem azt kérdezte tőlem, a főhercegre akarok-e szavazni? Igennel feleltem neki. Erre nem felvette nyughelyéről négy gyermekünket, letérdeltette őket előttem és így szólta: «Gyermekeid kérte, ne gyalázd meg nevüket, ne hogy megvetni legyenek kénytelenek apjukat.» Megöleltem német és eljöttem szavazni a főherceg ellen.»

A másik habozó pedig ezt mondta: «A mint fiatal nőm hallotta, hogy a főherceg mellett akarok szavazni; felöltözött és összeszedte holmiját. «Mit csinálsz?» kérdeztem. «Megyek anyámhoz és válópérd indokt elened.» «Mért?» «Mert semmi kedvem hazatérni neje lenni.» «Kibekülsz és én a főherceg ellen szavaztam.»

A míg olyan magyar asszonyok lesznek, mint Székely Mihályné, Radáké, Bánffy Dánielné, Mikó Róza, addig nem vesztet el a haza!

Iff. gr. Bethlen Miklós.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

«A bevándorlók» cím alatt egy regény jelent a könyvpiaczon. Irta Szikra. Könyv élen új név, de nem családi neve, hanem a szó tulajdonképpen értelmében véve, megérdemelt neve az írónak. Könyveden pattant ki szelleme kohójából ez a munka és ébren is tartja az olvasó érdeklődését a szikra élesztő erejével, mind végig, Regénynek nem regény, mert úgy tetszik, mintha a képzelt művéből nem lenne benne semmi se. Való, áttét dolgok hatásait teszi az egész. Társadalmi életünk egyik kórságának élettelen megrajzolt képét adja a könyv; de mert egy általános emberi gyengeséget tűz ki gúnnya cézgeül, nemcsak a mai olvasó részére lesz az egy jól mutató tükör, hanem a jövő idők olvasója számára is. A hiúság vásárában való egymásra licitálás régi sorának az életből igen jól ismert epizódjai ülnek meg a könyvben előtűnik. Mintha csak alakjai között mozognak az ember. Ugynevezett regény-meséje nincs. Egy geny-mama, — a kinek a Vezérek korába visszamenő ősek egész litániaja képezi a főtelekonyvi értékét, — elhozza vidékről a fővárosba farsangolni a lányát, azzal az álommal, hogy a családja révén grófnévá teszi őt. Annak a «bevándorlás»-nak tövises útját rajzolja ez az eszesen megírt könyv, a mely a legmagasabb «societas»-ba juttatja az oda nem valót. Nincs abban túlzás, nincs abban színészség. A «bevándorló» megaláztatással tele, siralmas farsangjának minden mozzanata — színház, jour, kaszinó-estély — hű megfestésre talál. Az egykori «Sas» másodrangú vendéglőjében száll meg lányával az otthon meglehetősen korpogató módra élő mama s ott fogadja a mágnásvilág látogatásait. A mama mindent rózsás színben lát és ezújí érdekében látatlanná teszi a töviset; viszont a leánynak gyengéllő érzése mindent észre vesz. Szenved a túlváriasság sulya alatt, őli őt a nők nyomatókosan előzékeny szeretete és összezsémi büszkeségét az a bizalmasodó hang, a melylyel a férfiak különös megkülönböztetéssel kitüntetik. Mondanom se kell, hogy eredménytelenül vándorolnak vissza ősi fészékbe, s hogy a mama tárczája sokáig megislni a «bevándorlás» meghiúsult kísérletét. Szikra könyvének egy különösen is kiemelendő nagy előnye van. Kitérés, terjedés nélkül a dolog mellett marad; jellemzésre a jellemző szót alkalmazza és alakjait az adott helyzetnek megfelelően beszéli. Egy hű magyar korkép az, a mit ő a mamának és leánynak a «Sas»-ba való meglepedésétől hazavándorlásukig ad. Csak a vég látszik kissé hamarosan befejezettek. De eltekintve ettől, első könyvnek meglepő sok, a mit

nyújt. A könyvet a Singer és Wolfner cég állította ki csinál és izléssel.

«A természetek világa.» Irta Bessenyei György. A költő kéziratából első ízben kiadta Bokor János. 407 lap. Ára 1 forint 80 krajczár. A Franklin-Társulat kiadása. (Együtt a Heinrich Gusztáv által kiadott «Régi Magyar Könyvtár» VII-dik része.) Majd egy egész század múlva lát napvilágot az újkori magyar irodalom úttörőjének, Bessenyei Györgynek, egyik legterjedelmesebb műve, «A természet világa vagy a józan okosság» című filozófiai, tanító költemény. Bessenyei 1794 és 1801 közt írta e nagyszabású munkát, mely a költő egyéniségének, világnézetének, jellemének helyes fölismerésére és méltányos megítélésére megbecsülhetetlen forrás. Bessenyei a fölvilágosodás gyermeke. A lélek halhatatlanságát lelkesen bizonyítja, a szentírásit igen nagy becsüli. De fődelegessége Bessenyei számos vallomásaiban van, és erős magyarságában, mely sok helyütt (pl. Hunyady János lelkes dícsőítésében) megragadóan jut kifejezésre. A kortörténeti szempontból fontos munka megérdemli minden magyar olvasó figyelmét.

Jókai művei Amerikában és Ausztráliában. Jókai Mórral Doubleday new-yorki kiadó szerződést kötött, a melynek értelmében Doubleday egyedül jogosított a nagy író összes regényeit Éjszak-Amerikában és Ausztráliában kiadni és terjeszteni. A kiadás első sora már legközelebb megindul. Először ehhez maga Jókai Mór írt, míg az életleirást Ifj. Hegedűs Sándor írta.

Az ecsedi uradalom és Nyiregyháza. Irta Éble Gábor.

Ezen most megjelent munkában, a Károlyi-család történetének szorgalmas kutatója, a híres ecsedi uradalomnak a Károlyi-család által való megszerzésének és Nyiregyháza újraalapításának történetét tárgyalja, a nemetségi levéltárban levő adatok alapján. Az ecsedi birtokok hajdan Rákóczy Ferenc fejedelem tulajdonába tartoztak s nagyon sokáig az akadémiához. Felolvasa Bánffy miniszterelnök levélét, melyben terjeszti az akadémiát, hogy a király, az 1890-ben konstantinápolyi történelmi kutató-sokra ajándékozott 6000 frt maradványát (2000 frt) illetőleg megpende, hogy a honfoglalás bizneci kutatóinak kiadásaira fordíttassanak.

A Kisfaludy-Társaság május 25-iki ülése nagy hallgatóság előtt ment végbe. Gyulai Pál elnök megilletődéssel jelentette be a társulat két jeles tagjának Abonyi Lajosnak és Zichy Antalnak halálát. A társaság fájdalmanak a jegyzőkönyvben ad kifejezést és részvételt az családdal is közli. Bejelentette az elnök, hogy a közoktatásügyi miniszter a társaságnak népköltés termékek gyűjtésére és kiadására 1500 forintot utalványozott. Hegedűs István téli jelentését ezután a pápai Vajda Péter únnepélyről, melyen ő képviselte a társaságot. A kolozsvári únnepélyre Szász Károly, a Garay-szobor leleplezésére Szegvárdra pedig Herceg Ferenc és Jakab Ódon utaznak el a társaság képviselőiben. Berczik Árpád olvasott föl most egy részletet «Himfy dalai» című háromfelvonásos vígjátékából. Ennek szerencsés tárgya Kisfaludy Sándor szerelme Szegedy Rózához, melynek a költő «Himfy szerelmek» közzöni megadomunk. Hátré az a korszak, melyben az új Magyarországot bőséjse rengött, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szíret van, a múlt század utolsó évei, s a jelen korszak kezdete, mikor a nemzet belátta elmaradottságát és elkötelezte magát, hogy a haladás útjára lép. A darab szereplői a régi nemzeti társadalomból kerülnek ki. Főszereplők a két Kisfaludy, Szegedy Róza, Rosty Antal, ennek leánya, Jolán és Bezerédy Kálmán. A szerző a vigjátéknak letelejét olvasta föl, egy megkapó szép részt, melynek hangja és színe nagyon tetszett. Rosty Antal szövegében, Bada-csonyban játszik ez a rész 1795-ben. Szí

halálát. Halála következtében Budapesten az udvari ebédek elmaradnak. Holttette május 27-ikén érkezik Bécsbe, a temetés 28-ikán lesz, s azon részt vesz a király is.

ZICHY ANTAL-nak nagy részvételt adták meg a végtisztviselő május 21-én Budapesten. Koporsójára a tudományos, irodalmi és tanítói testületek mind küldtek koszorút. A nemzeti kaszinó koszorúján az volt olvasható: „Gróf Széchenyi István életirójának.” Gróf Széchenyi Béla a család nevében koszorúzták meg a ravatalt. A beszentelésre megjelentek: Perczel Dezso és Fejérváry Géza miniszterek, gróf Széchenyi Béla, gróf Dessewffy Aurél, Hollán Ernő és Ghyez Béla altörbörnyökök, báró Eötvös Loránd, az akadémia elnöke, Márkus József főpolgármester, Rózsa Gyula alpolgármester, Gyulai Pál, Szász Károly református püspök, Zichy Miklós, az elhunyt unokatestvére és sokan a közélet, a tudomány, irodalom férfiai közül. Az érsekbetűrosi plebánus, Tóthfalussy Béla végezte az egyházi szertartást nagy papi segédlettel. Szász Károly az akadémia, valamint a Kiszalud-Társaság nevében megindító beszéddel búcsúztatta el, méltatván egész munkás életének működését. Ezután a koporsót kiszállították a központi pályaudvarra, honnan este Zalára vitték, a családi sírbolthoz. Egyszerű, de megható gyászinnepelt adták át ott az örök pihenésnek. Öccse, Zichy Mihály, a nagynevű művész, az idő rövidsége miatt nem érkezhetett meg Nizzából. Az elhunytat végrendelete is nemcsak lelkének tolmácsa. A Wesselenyi-utczában lévő, nyolcvan ezer forint értékű házát a tud. akadémiának hagyta, Rottenbiller-utczai házat pedig, a mely ötven ezer forintot ér, a fővárosnak, az utóbbit azonban azzal a kikötéssel, hogy özvegyének ott hallgató szabad lakása legyen. Zalamegyei birtokát unokatestvére, Zichy Miklós, Zichy Mihály festőművész fia örökléssel azzal a feltétellel, hogy az özvegy a birtok után évi ezerhatvan forintot kapjon. Zichy Antal érdemeiről közelebbit írtunk meg.

FRANK FERENCZ, a magyar kegyes tanítórend főnöke, Budapest fővárosi bizottsági tag, elhunyt május 21-ikén, 56 éves korában, Budapesten. A nagyérdemű és hazafiás rendnek, melynek annyira a kiváló és tudós tagja, Frank Ferencz méltó főnöke volt tudásban, tisztaságban, munkásságban és nemzeti érzésben. A rend számos iskolájában tanított, legtovább Léván. Szerzetes társai akkor felejték ki iránta nagy elismeréseiket, mikor Lévay Imre után megválasztották rendfőnöknek. Az elhunyt 1842-ben született Tatán, a hol középiskolai tanulmányait végezte, 1858-ban lépett a rendbe, s 1866-ban felszenteltét, nemcsak a tanításban, hanem a rend kormányzati ügyeiben is részt vett. Budapestre 1890-ben jött, s Lévay Imre rendfőnök alatt működött mint kormánytanácsos. 1895-ben Lévay halálakor a rend ideiglenes kormányzójává választották, a múlt nyáron pedig egyhangúlag rendfőnökké. Beteges szervezete dacára is rendkívüli munkakedv és akaraterő volt benne. Az oktatásban kedvelt tárgya a természetrajz volt, főleg a növénytan.

GLADSTONE holttettét Hawerdenből május 26-ikán szállították Londonba, s a westminsteri apátságban tették ravatalra. Eltemetését az apátság kriptájába, Anglia nagyjai közé május 28-ikára tűzték ki. A királynőt a temetésen a walesi herceg képviseli.

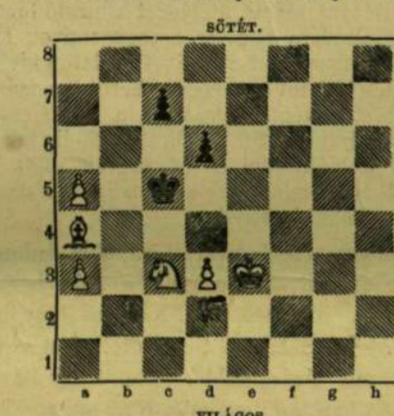
Elhunytak még a közelebbi napokban: HORVÁTH MIHÁLY, Fogarasmegye volt alispánja, 1882-ben pedig főispánja 1892-ig, régi honvéd, a maros-tordamai ref. egyház főgondnoka, a nemrég elhunyt Horváth Gyula képviselő testvérátya, 67 éves korában, vajda-szentiványi birtokán. — Vizeki és bélaházi TALIÁN báró, volt hétszemélyes táblai bíró és földbírtokos, Talián Dezso báró külügyminiszteri osztálytanácsosnak atyja, Bécsben 96 éves korában. Holttettét Szabolcsba szállították. — DR. NÉMETH KÁROLY, volt országgyűlési képviselő, előbb Pozsony város polgármestere, nyug. törvényszéki bíró, 86-ik évében, Pozsonyban. — COMOR SÁNDOR ANTAL kiérdemült hitszónok, volt szentkúti plebánus és arany-miséis pap 83 éves korában, Jászberényben. — Pilschabai SCHÖNBERGER ALFRED, nyug. cs. és kir. ezredes, volt ezredparancsnok, a cs. és kir. hadügyminiszterium meghatalmazottja a magyar szent korona országainak vörös kereszt egyesületénél, 66 éves, Budapesten. — TRÖBE MIHÁLY, nyug. százados, 79 éves, ki nejeinek, szül. Hadassy Apollóniának 75 éves korában történt halála annyira lesújtott, hogy még azon napon néhány órai betegség után szintén meghalt s az öreg hű házaspárt megható részvét közt egyszerre, közös sírba temették el Csont-

faluban. — Oszdolai GÁBRY LÁSZLÓ földbírtokos, Szabadka város közgazdasági előadója és tisztviselője 57 éves korában, Szabadkán. — GESZTESY AKOS kir. aljárásbíró, 44 éves, Budapesten. — KLEIN JAKAB, 1848-49-iki honvédtiszár hadnagy, nyug. tanító, 80 éves, Nagy-Kaniszán. — KÖVÉR SÁNDOR, Nagyvárad törvényhatóságának bizottsági tagja, 56 éves korában. — ROMÁN DÁNIEL földbírtokos, 58 éves, Barabás községben. — SOLYOMI LIPÓT, az esztergomi káptalan nyug. tisztartója, Marcaliban. — SZILAS-BALHÁSI BALJA GUSZTÁV, államvasuti hivatalnok, 64 éves, Budapesten. — FARKAS DEZSŐ, tartalékos hadnagy, a Királyalmal tisztviselője, 27 éves, Budapesten. — FAJTA ELEMÉR, a váci 8. huszárezred tiszthelyettese, Fajta József, az első honvédtiszárezred parancsnokának egyetlen fia, 19-ik éves. — GAÁL ISTVÁN, a budapesti cipész ipartestület elnöke. — KORSÓS PÉTER, siklósi ügyvéd, Pancsován. — ZÁBORI ZÁBORISZKY IMRE, 1848-49-iki honvédtörőrnagy és Szepes megyének 23-án át volt ellenőre és főpénztárnoka, 91 éves korában, Lőcsén. — DÁLNOKI BARTHA GÉZA, 54 éves korában, Deésen. — PETROVICS GYÖRGY főtanító és egyházi kántor, 58-ik évében, Erd községben.

SOLTESZ JÓZSEFNÉ, szül. Konecsk Mária, Miskolc város legöregebb lakosa, százkilenc éves korában, a miskolci kórházban. — ÖZ. RAPCSÁNYI DÁNIELNÉ, szül. Verosza Janka, 63 éves, Budapesten. — GRÖBER JÓZSEFNÉ, Knézhich Olga, 53 éves, Miskolcon. — LÉNGYEL SÁNDORNÉ, szül. Plathy Etelka, államvasuti állomásfőnöki ellenőr néje, 58 éves, Kis-Várdán. — BECKER MIHÁLYNÉ, szül. Zoltán Róza, 46 éves korában, Gomboson. — MILLÁK JÓZSEFNÉ, szül. Remesics Anna, Nagyváradon, 48 éves korában. — DEBRECZENI GÁBORNÉ, szül. Komjáthy Klára, Debreczenben, 73 éves korában.

SAKKJÁTÉK.

2063. számú feladvány. Galitzky W. A.-tól.

Világos indul a ötödik lépésre matot mond.

A 2048. számú feladvány megfejtése Bayer K.-tól.

Table with chess solutions for puzzles 2048 and 2049, listing moves like 1. Vb2-e2, 2. Fe3-a5, etc.

Helyesen fejtették meg: Budapesten: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Grébenben: Kovács Ferencz. — Zirczelen: Ronga Károly. — A pesti sakk-hör.

Szerkesztői mondanivalók.

Május. A költemény tárgya kissé melegebb, naivabb hangot kívánna. Nekünk úgy tetszik, hogy a forma nines szerencsésen megválasztva.

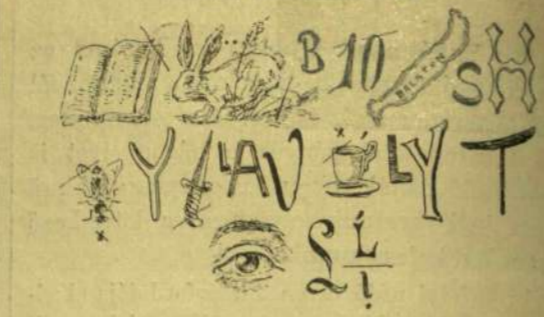
Tavaszi dal. Gondolj, figyelemmel megírt vers, de igazi költői erő, a szerző egyéniségének megnyilatkozása nem sugárzik ki belőle.

Temetőben (Roderich A.). Az utolsó versszak nagyon gyöngye, ki kellene javítani.

Tar Erzs. Nem sikerült úgy, mint többi költeményei; túlságosan el van nyújtva.

Nem közzétehető: Tanácsdal. Inkább rimyalkorlat, mint vers. — Panasz. Nagyon quolibetzerű, hogy minden versszak utolsó sora valamely ismert daltól van kivéve, illetőleg idéző. — Te csak neved. A jó ebéd. Hipp, hopp. A közölhetőség mértékét egyik sem üti meg egészen.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 18-ik számában közölt képtalány megfejtése: Nemcsak minden jó tett, de még minden nemesebb érzés is meghozza jutalmát.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Királyi Pál-utca 4. sz.)

Gummiárúk, betegpolási cikkek s éruőkötők (Geszterek F. Bergeránd párisi gyárostól) legelőnyösebben beszerezhetők Polgár Sándor egyetemi kötszerésznél, Bpest, Erzsébet-körtől 50. 6794

„EGYETÉRTÉS” POLITIKAI NAPILAP.

Csávolszky Lajos, 1898. Kossuth Ferencz, felelős szerkesztő, XXXII. évfolyam, főmunkatárs.

Az Egyetértés nem dolgozik a határozászat olcsó eszközével, hogy magának egyszerre, tömegesen csakhamar újra elmarad, új előzeteseket szerezzen, hanem mindenkori szónoklaton álló közölkéssel, gyors, pontos és minden tekintetben megbízható tudósításai által iparkodik régi, jó hírnevét mint hazánk legelső rangú napilapja állandóan fenntartani, hogy ez utón ne csak régi előzetesök kápoplja állandóan magához, hanem közönségét új hódítások által évről-évre maradtandán meg is szaporítsa.

Hogy ezt a célt elérjék, erre nézve legnagyobb támaszunk a lap nagy terjedelme. Az Egyetértés egyetlen egy oldalán majdnem annyi betűt képes közölni, mint a kisebb lapok három egész oldalán s így az Egyetértés egy rendszer 8 oldalos lapja annyi közölkéssel bír, mint a kisebb lapok apok 24 oldalán jelennek meg, a mi azonban csak újsáppapoknál történik. Ilyenkor az Egyetértés 12-20, illetőleg a kisebb lapoknál számított 36-60 oldalnyi terjedelmű.

Csak a lap így nagy méretűt tesz lehetővé, hogy az Egyetértés mindenről oly bő és részletes tudósításokat közölhet, a melyeknek egy más lap sem nyújthat közönségének. Így általános ismeret, hogy az Egyetértés országgyűlési tudósításai nemben a legközelebbiekben, nemcsak a tudósítások kimerítő volta folytán, hanem ammi a tárgyilagosságnál és részrehajlatlanosságnál fogva is, mely a tudósítások minden pártszemélyi olvasó előtt is érdekesnek teszi. Egy másik nagy erőssége a lapnak rendkívül bő tárcsa- és közzététel. Az Egyetértés állandóan két kitűnő regényt közöl egyszerre, részint eredeti, részint a modern világrodalom remekeiből válogatva először magyar fordításban. Az egy év alatt közölt regények 400-500 nyomtatott ívre, vagyis 40-50 rendszer regény-kötetnek ragnak. Így 40-50 kötetnek többi a legnagyobbat ugyanannyi forint. Ha most még tekintetbe vesszük az Egyetértésnek mindenkor közöltek kitűnőségét és elsőrangú publicisták által írott vesztőkönyveket és egyéb politikai közölkésményeit, bő hírvirágait, eredeti táviratait az ország és a világ minden részében levő saját levelezőitől, továbbá a vasárnapi megjelent egy-egy szalagot pótló «Irodalom», «Tanügy» és «Művelődés» című országos híri rovatoikat s végül az Egyetértés legjobban informált közönségének, igaz és meggyőző értekezési rovatait és megbízható tudósításait, bátran mondhatjuk, hogy az Egyetértés a hazai sajtónak egyetlen orgánusa, mely az intelligencia közönség minden osztályának igényeit a legteljesebb mértékben kielégíteni képes.

Mindenek előnyök dacára az Egyetértés előzetesi ára a legmérészelebb: Egész évre 20 ft — Fél évre 10 — Negyed évre 5 — Egy óra 1. 80

Előfizetések legzseribben postautalványon az Egyetértés kiadóhivatalához Budapest, papnövele-utca 8. intézendők.

Vese, húgyhólyag, húgydara és kösvény-betegségek ellen, továbbá a légző és emésztési szervek haragos bántalmainál, orvosi tekintélyek által

Salvator

Kitűnő sikerrel rendelve kész. Húgyhajtó hatása! Kellemes ízű! Könnyen emészthető! Kapható kóványvitervezésben és gyógyszerárúban. A Salvator-forrás igazoltatósága Eperjesen. Budapest, főraktár Edeaktya L. urnál.

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kocskázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb). Rubák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér, vámtanctesen és házhoz szállítva. Minták postafordultával. Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbilyeg ragasztandó. HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben (cs. és kir. udvari szállító).

TRENCSEN-TEPLIC kenesfürdő

Pelsőmagyarországban. A Kárpátok gyöngye. 30 percnyire Tepla-Trencsen-Teplio vasuti állomástól. A legerősebb kenesfürdő Magyarországon és Ausztriában. R. termesztes melegforrásokkal 49135

Vérszegények és lábadozók Serravallo Chinabort vassal igyanak. 1/2 liter ára 1 ft 20 kr. 1/4 liter ára 2 ft 20 kr.

Készült Serravallo gyógyszerész Trientben. Felpiszi, a miét a gyermekek is igen szívesen isszák. Sokszor kitűnő. Minden gyógyszerárúban kaphó.

Magyar királyi államvasutak. Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak piski-petrozsevi vonalának alább megnevezett állomásainak kibővítése és új kitérő állomások létesítéséhez szükséges magas kő építmények és tartozékaiknak előállítására ezenel nyilatványos versenyfolyamatot hirdetünk. melyre a jogérvényesen kiállított ajánlatok legkésőbb 1898. évi május hó 31-ikén déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségé titkárságánál (arad csanádi palota. I-ső emelet) benyújtandók. Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni. Az ajánlatok közt a szabad választás jogát, tekintet nélkül az árakra, magunknak tartjuk fenn. A lepecsételt ajánlatok borítékai a következő felirással látandók el: «Ajánlat a m. k. államvasutak piski-petrozsevi vonalán létesítendő magas építmények előállítására.» Az előállítandó magas építmények következők:

A) Russ állomáson. a) Egy egyszerű földszintes őrház, melléképülettel, kúttal és sütőkemencével. b) Két darab váltóór bódé. B) Bajcsd kitérő állomáson. a) Egy egyszerű földszintes őrház, melléképülettel, kúttal és sütőkemencével. b) Egy földszintes kettős őrház, melléképülettel, kúttal és sütőkemencével. c) Két darab váltóór bódé. C) Livadia kitérő állomáson. a) Egy földszintes kettős őrház, melléképülettel, kúttal és sütőkemencével. b) A meglevő 36. sz. őrháznak egy őrházal való kibővítése a szükséges átalakításokkal, melléképülettel, kúttal és sütőkemencével. c) Két darab váltóór bódé.

D) Krivadia állomáson. a) Egy egyszerű földszintes őrház, melléképülettel, kúttal és sütőkemencével. b) Egy földszintes kettős őrház, melléképülettel, kúttal és sütőkemencével. c) Egy földszintes altsízi laképület, gazdasági udvarral. d) Két darab váltóór bódé.

E) Boll-barlang kitérő állomáson. a) A meglevő őrháznak egy őrházal való kibővítése, a szükséges átalakításokkal és melléképülettel. A közműves munkához szükséges építési anyagokat (természkő, téglák, közönséges és vízhatlan mész, portlandi cement és homok, nemkülönb a fedél és homorú cserepet) a vasutintézet fogja a munka helyszínén a vállalkozónak rendelkezésre bocsátani. A többi építési anyagokat vállalkozó tartozni előállítani. A létesítendő épület tervei a m. k. államvasutak aradi üzletvezetőségé építési és pályafenntartási osztályában megtekinthetők s a versenyfeltételt, szerződési tervezet és ajánlati minta ugyancsak megtekinthetők.

Aradon, 1898. évi május hó. Az üzletvezetőség.

Pályázati hirdetmény. A szegedi üzletvezetőség területén lévő temesvári szertárnál egy irodaszolgái állás töltendő. Ezen állással 250 ft évi fizetés, 100 ft lakbér és ruhailletmény jár. Pályázni óhánók életkorukat, honosságukat, a hivatalos magyar nyelv bíráskát és más nyelvekben jártasságukat, katonai szolgálat alól mentességüket, az elemi osztályoknak elvégzését vagy megfelelő képzettségüket kell, hogy okmányokkal igazolják, és kérvényüket sajátkezűleg kell megírniok. Az így felszerelt kérvények a szegedi üzletvezetőség I-ső (általános) osztályához czimzendők és 1898. évi június hó 1-ső napjáig nyújtandók be, később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek. Végül megjegyeztük, hogy miniszteri igazolványval bíró katonai altszettek elsőbbséggel bírnak s a katonai szolgálatból közvetlenül belépésnek esetén éltök 45 éveig katonai szolgálatuk a nyugdíjogos vasuti szolgálatnál beszámítás alá jövend.

Szeged, 1898 márczius 20. Az üzletvezetőség. (Utányomás nem díjazatik.)

Bőr- és szépségápolás szakorvosa med. univ. Dr. Révész Benő Budapest, Kerepesi-ut 63. sz. I. em. 24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalat alapján, gyorsan és alaposan gyógyítja az összes 7506 bőr-, ideg és nemi bajokat. Szépségi hibákat, szeplő, anyahaj, pattanás, szemölcs, rezor, fagyos végtagok, hajkorpa, hajhullás, sebek; szakszerű tanácssal szolgál az arcz és kéz ápolására. Feltűnő eredménnyel gyógyítja a titkos betegségek név alatt ismert összes férfi-, női bajokat s azok következményeit. Rendel: délelőtt 9-12, d. n. 3-5 és este 7-8 óráig. Levelekre azonnal válaszol. Kiváratra gyógyszerreklit is gondoskodik. Mindenkor mély diszkrétú.

Czerny-féle Keleti rózsatej fiatalos arczbórt oly meglepően úja, tisztá, szerez, mely semmi más szér által el nem érhető; kitűnő hatású májolt, szeplő, pórsenések, bőrtka, nem szép arczrőrség s a bőr minden tisztáltságára ellen, megszűnteti a sárga vagy barna arczszínt s egyaránt alkalmas minden testrésze. Ára 1 ft. Belsőszázzappan kosz 30 kr. Törvényesen védett, lelkismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható 7416 ANTON J. CZERNY, Bécs. XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (saját házában). Széktőlés utánvétellel. Prospektus ingyen és bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszerárúban és illatszerüzletekben. Vezérképviselet és magyarországi főraktár Budapesten TORÓK JÓZSEF gyógyszerárúban.

BEM és PETŐFI Nagy körkép a szabadságharczából Festette: Vágó, Styka, Spányi. 7620 Látható reggel 9 óratól. Este villamos fényvel. Aréna-út 70. Városliget. — Belépődij 50 kr.

Megváltó gyógyszerárú Paj, Erdély Hunyadmegye. Ha szereti gyermekét, használja a kitűnőnek elismert Kárpáti egészségi gyermek-tápkávét. Kapható a legtöbb gyógyszerárúban s minden nagyobb kereskedésben. 1 doboz ára 18 krajczár. Budapesti főraktár: 7553 EGGER-féle gyógyszerárú «Nádorhoz».

WEINWURM ANTAL fényképezési magyarországi chemi graphia műintézet. Budapest, IV., Károly-utca 3. Készít mindenemű czimkézését díszet, antotypia, phototypia, chemigraphia és chromotypia utján. Alapsrajzok, térképek, hálózatok fotolitográfiai úton a legújanyuságban készíttetnek. Kélen berendezés háson kívül való fényképezési felvételekre. Idény május 1-től szept. végéig. Keserű források, levő és fürdőgyógyimód. A gyógyhelyi fürdői, esetleg ivótorrasai kitűnő eredménnyel alkalmazhatók: 1. Bármíno köv folyán keletkezett lobos izsadmányoknál. 2. Női bajoknál, különösen metritis chronicánál; méh körülí és hashártyalob után vissamaradt izsadmányoknál; a méhnek helyzetváltozások, nemkülönb daganatok által előidézett izgatóssági tüneteknél; hurutos állapotok és tisztáltsi zavarknál stb. 3. Az alhasi szervek bántalmainál; májbajok, szokványos székrekedés, stb. Zairkórnál. 5. Köszvénynél, stb. FÜRDŐ-ORVOS: DR. BRUCK JAKAB, az orsz. közegészségi tanács r. k. tagja. Egészséges fekvés, fél órányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kád- és márványfürdők, különféle uszánkésztülékekkel. — Rendes társasokos-közeledés. A kocsk állomási helye: Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület előtt. A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosítás sal szívesen szolgált. Mattoni és Wille Budapest. 7125

Magyar királyi államvasutak. A termes gőzhajók 1898. évi nyári menetrendje Fiume-Velence és Fiume Ancona között. Fiume és Velence között az elegáns «Dániel Ernő», Fiume Ancona között pedig a legnagyobb kényelemmel berendezett «Villám» nevű gyorsabb közlekedik. Ezen gőzhajók az I. helyen kívül még külön luksusz osztálytal is bírnak, melyek külö teremmel, kitűnő ágynak tartalmazó kabinetekkel, dohányzóteremmel, villamos világítással vannak ellátva. A «Villám» nevű gőzhajó a termen kívül még egy kisebb 4 hálólhelytel ellátott családi teremmel (salon privé) is bír, mely külön megrendelhető. Ezen termeshajók menetrendje ápríl hó 1-től október 31-éig a következő: Fiuméből indul Velencebe minden kedden és szombaton 8 órakor este, csatlakozásban a Budapestről este 7 óra 40 perczkor érkező gyorsvonathoz, érkezik Velencebe másnap reggel 7 órakor. Velenceből indul Fiuméba minden hétfőn és csütörtökön este 7 óra 30 perczkor a szt. Márk-térről, érkezik Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perczkor, csatlakozásban a Budapestre 7 óra 25 perczkor reggel induló gyorsvonathoz. Fiuméből indul Anconába minden hétfőn és csütörtökön este 8 órakor, csatlakozásban a Budapestről este 7 óra 40 perczkor érkező gyorsvonathoz érkezik Anconába másnap reggel 6 órakor, csatlakozásban a Rómába induló gyorsvonathoz. Anconából indul Fiuméba minden szerdán és szombaton este 8 óra 30 perczkor, csatlakozásban a római, nápolyi és bolgari gyorsvonatokkal; érkezés Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perczkor, csatlakozásban a Budapestre reggel 7 óra 25 perczkor induló gyorsvonathoz. A tengeren való hajóutakéles 10 órát vesz igénybe. Budapest-Fiume között gyorsvonaton, onnan Anconáig vagy Velenceig gőzhajón együtt fizetendő: a gyorsvonat I. osztályért és a gőzhajón a luksusz osztályért ágygal együtt 20 ft. A gyorsvonat I. osztályért és a gőzhajón az I. helyért ágygal együtt 18 ft, csak a gőzhajón a luksusz osztályban ágygal együtt 8 ft, csak a gőzhajón az I. helyért ágygal együtt 6 ft. A fentebbi utirányon át közvetlen menetjegyek adatnak ki következő árakon a gyorsvonaton: Budapest Fiume között I. oszt. 12 ft, II. oszt. 8 ft. Bpest-Firenze I. o. 75-80 fe. II. o. 55-65 fe. III. 30-35 fe. Genua Fiume • 92-50 • • 67-25 • • 38-55 • • Milanó • • 71-95 • • 52-85 • • 28-70 • • Turin • • 92-25 • • 67-10 • • 36-45 • • Nápoly Fiume-An • 104-45 • • 75-55 • • 41-05 • • Róma Fiume-An • 76-05 • • 55-65 • • 30-30 • • Ezen jegyeken kívül Budapestről Bari, Battaglia, Bologna, Livorno, Padua, Pisa, Verona állomásokra is adatnak ki közvetlen menetjegyek. Bővebb értesítés nyerhető a magyar kir. államvasutak városi menetjegy-irodáiban, a Cook-féle utazási irodában.

MATTONI-FÉLE ERZSÉ-SÓS-FÜRDŐ BET BUDAPEST-KELENFÖLD. Idény május 1-től szept. végéig. Keserű források, levő és fürdőgyógyimód. A gyógyhelyi fürdői, esetleg ivótorrasai kitűnő eredménnyel alkalmazhatók: 1. Bármíno köv folyán keletkezett lobos izsadmányoknál. 2. Női bajoknál, különösen metritis chronicánál; méh körülí és hashártyalob után vissamaradt izsadmányoknál; a méhnek helyzetváltozások, nemkülönb daganatok által előidézett izgatóssági tüneteknél; hurutos állapotok és tisztáltsi zavarknál stb. 3. Az alhasi szervek bántalmainál; májbajok, szokványos székrekedés, stb. Zairkórnál. 5. Köszvénynél, stb. FÜRDŐ-ORVOS: DR. BRUCK JAKAB, az orsz. közegészségi tanács r. k. tagja. Egészséges fekvés, fél órányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kád- és márványfürdők, különféle uszánkésztülékekkel. — Rendes társasokos-közeledés. A kocsk állomási helye: Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület előtt. A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosítás sal szívesen szolgált. Mattoni és Wille Budapest. 7125

JÓI tanuló diák ifjainknak

Selyem-damasztok 75 krtól 14 frt 65 krig méterenként és selyem-brocatok — saját gyárainból

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ

vasuti állomás.

Kitűnő gyógyhatású égvényes sós-vasas savanyuvizek. Tizenkét forrás. Kiváló éghajlati és terepgyógyhely. Vizgyógyintézet. 4000 hold páratlan szépségű hatalmas fenyeserdőben 42 kilométer kényelmes sétaut.

O cs. és kir. Felsőlegénynek, ERZSÉBET királynénak tartózkodási helye az 1895-ik évi idényben.

A fürdő modernné alakítása érdekében eszközölt beruházások értéke:

1894-ben: 357,650 forint osztr. ért.
1895-ben: 318,420 forint osztr. ért.
1896-ban: 112,675 forint osztr. ért.
1897/8-ban: 235,000 forint osztr. ért.

összesen: 1.023,745 frt o. é.

7730

Az idei évadban rendeltetésének adatát át: a palotaszéri gyógyház, vele kapcsolatban két új nagy szálloda, a külön női- és külön uri osztálylial ellátott vizgyógyintézet. Földtől sétány. Új ásványfürdők. Bazárok stb.

Gyógyjavallatok: a női ivarszervek különféle bajainál, épkór, vérhiány minden alakjainál, gége-, légső-, gyomor-, bél ideg- és húgyúti betegségeknél, terméketlenség, súlyos betegségek után, változasi szennyvel, idegjelzőknél, górvély a angolkórban.

Gyógyeszközök: ásványvíz-ivókura, ásványvízfürdők, fenyőlevél-fürdők, vásártelki vasláptürdők, massage, villamos gyógyimó, terepgyógyimó, por- és szelmentes ózontus, fenyvesektől eredő, üdítő, balszamo levegő. Hídegvizgyógyintézet.

Tízti fűrdőorvos: **Dr. Hintz Henrik** közegészségügyi tanácsos, a Ferencz József-rend lovagja, egészségügyi tanár, fővárosi nő- és gyermekorvos (lakik télen Budapest, I. Uri-utca 10) a vizgyógyintézet igazgató orvosa; **Dr. Kanarik Jakab** és 5 gyakorló orvos, 1250 szoba modern szállodákban és konyhakkal 89 nyaralóban. Elő- és utóidényben 30% ármérséklés. Kitűnő nagyvendéglők. Diszes kávéház és restauratio a fenyeserdőben, gyógyterem, könyvtár, nemzeti zenekar, kirándulások. Villamos világítás. Gyógyesztár. Posta-távírdó. Külön vasuti kirendeltség a fürdőben; podgyász Bártfa-fürdőig adható fel és a házhoz szállítatik. Az indóháznál kényelmes bér- és társasoksi állanak rendelkezésre szabott ár mellett. A Bártfa ásványvíz kitűnő gyógy- és borvíz megrendelhető a fürdőigazgatóságnál Bártfán, kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben. A fürdőre vonatkozó minden felvilágosítással ingyen és bérmentve szolgál a fürdőigazgatóság.

Budapest—Bártfa között az éjjeli vonatoknál közvetlen kocsik közlekednek oda és vissza.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legítiszább égvényes
SAVANYU-KÚT

KIRÁLYI FOTÓ
FOTÓTYPE
FAM 972287-211
A LEGJOBB Készíti
GLICHÉT
mindennemű
KIRÁLYI FOTÓ
Szentkirályi utca 13.

Üdvös tanács.
Köbögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál **Egger** biztos hatású
MELLPASZTILLAI
veendők. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadozoz 25 kr.)
A gyomor rendellen működésénél radikális hatásúknak bizonyultak.
Egger Szóda-Pasztillái.
(1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon:
„Nádor”-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17. sz.

7585 A ki (eskör-, göbögés- és más ideges állapotokban) szenved, kérjen arról szóló fűzeteket. Kivánatra ingyen és bérmentve megküldi a **Schwann-Apotheke, Frankfurt a. M.**

Billige Briefmarken. Prelliató gratis sendet August Marbe, Bremen. 7592

A Magyar Asphalt részvény-társaság
Budapest, Andrássy-út 30.
elvallálja jótállás mellett legolcsóbban
asphalt-burkolatok
feltételét és 7634
nedves lakások, pincék, stb., gyökeres száraztételét.
Telefon.

Szeplő!
májfolt, bőrhámlás, bőrtörések, (Mittesser) pattanás elűnik a **Rozits-féle Mirtus** orvome által azonnal finomított széppítő, kézi és arcéremé t. 1 frt.

A már 40 év óta dicsőretelméltőleg ismert, a m. kir. egészségügyi hatóság által jónak talált és engedélyezett

dr. SPITZER-féle 7669
arcztisztító kenőcs
dr. SPITZER-féle
bőrszépítő szappan

Egy nagy tégely arckenőcs ára 80 kr., kisebb 50 kr., szappan 50 kr. Utánzásoktól óvakodjunk! Csak **Krajcsovic** által **Vukováron** készített kenőcs valódi. Minden tégelyen **Krajcsovic**, a készítő arcképe látható.

Budapest, Király-utca 12. sz. **Török J. gyógyszer-tára.**

PARFUMERIE LOHSE
Edelweilchen
a legpompásabb ibolyaillat, hasonló a frissen leszakasztott ibolyához: illatszert — szappan — arccorp — pipere-víz
7498
brillantine — illatpárnák.
Gustav Lohse, BERLIN W. 45/46 Jägerstrasse 45/46
kir. udvari szállító.
Kapható valamennyi illatszert, diszidárú, gyógyszerészet- és gyógyszerárban, valamint minden fodrisüzletben Ausztriában és Magyarországon.

A modern vegyészeti hatalmas haladása és az ebből származó szám-talan cosmeticum készítmények sem voltak képesek a 30 éven át bevált
Dr. Lengiel Frigyes-féle Nyirfabalszamoto

elnyomni, a legjobb bizonyíték tehát, hogy itt egy valódi, a természet által nyújtott szelítőszerrel van szó. Ezen nyirfabalszam egy sajátságos 30 évi gyakorlati vegyi eljárás alapján preparáltatik és csak azután jön forgalomba. Ezen folyadék hatása, hogy a bőr felső hámszövetét lassankint lehántja és az által az alsó tisztított bőr fiatal színben és üdőségben jön napvilágra, megszüntet mindennemű kiütést, szepit, vörös foltokat és anyafoltokat, simítja a ráncosbort és a himlőhelyeket lassankint teljesen eloszlatja és az arcokbörnek üde és egészséges színt kölcsönös.

Egy korsó ára használati utatással együtt 1 frt 50 kr.
A nyirfabalszam hatásának támogatására **Dr. Lengiel Frigyes-féle** 7466
Benzoe szappan
ajánlatos. Egy darab ára 60 és 35 kr. Raktáron minden jobb gyógyszerárban. Főraktár Magyarországon **Török József** gyógyszerésznél Budapest, Király-utca 12.

Tessék kísérletet tenni
és meg fog győződni, hogy patkányok és posztagerek kirtására minden körülmények közt legbiztosabb a **László József** gyógyszerésznél által feltalált
patkány pusztító-szer.
Bámulatos hatású és biztos sikerét ezert elismerő nyilatkozattal bizonyítja.
Ara 1 doboznak 1 frt, 6 doboznak 5 frt, használati utatással. — Kapható:
LÁSZLÓ JÓZSEF gyógyszerésznél
Maros-Ujvár (Erdély) 7458
Egger-féle gyógyszer-tára, a „Nádor”-Váci-körút 17.

PARFUMERIE LOHSE
Edelweilchen
a legpompásabb ibolyaillat, hasonló a frissen leszakasztott ibolyához: illatszert — szappan — arccorp — pipere-víz
7498
brillantine — illatpárnák.
Gustav Lohse, BERLIN W. 45/46 Jägerstrasse 45/46
kir. udvari szállító.
Kapható valamennyi illatszert, diszidárú, gyógyszerészet- és gyógyszerárban, valamint minden fodrisüzletben Ausztriában és Magyarországon.

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdőhely.
BUDAPEST.
A Szt.-Margitszigeti 43.7° C. hévíz kitűnő eredménytel használatot a következő kóralakok ellen: **köszvény, osz, szabák, idült kitégek, máj-, gyomor-, bélbántalmak, hólyaggyulladás, női bántalmak, garat-göge-, tüdőgyulladás, és idegbántalmak. Massage és villamos fürdő.** Tiszta, pormentes levegő és 300 vendégszoba, társalásai terem, posta, telefon, távírdó, gyógyszer-tár és elismert jó konyha. Rendelő fürdőorvos **dr. Baer Antal** főhercegi udvari orvos. Naponta katoná- és cigányzene. Hajkölzse kedés felőrlaként.
Fürdőidény tartama: május 1-től szeptember 30-ig.
A szobaáraknál szept. hóban 30% engedély. **Arzabály** kivánatra bérmentve küldetik.
7658 A Szt.-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapestén.

SIÓFOK-FÜRDŐ
a Balaton mentén.
A „Siófok” Balaton fürdő részvénytársaság szállodáinak szobái a társaság siófoki irodájában előjegyezhetők.
Három modern berendezésű szálloda.
A Központi szállodában szobák 120—150 forint idényáron kaphatók.
Siófok fürdő rendkívül jó fekvése, a fürdő főnem fővénnyel és idegedző hullámvérse, a gyönyörű part és parti sétány, valamint azon kényelem, mely a mai kor igényeinek megfelelően a társasági fürdőtelepen fellelhető.
„SIÓFOK” FÜRDŐTELEPET
Magyarország leglátogatottabb fürdőhelyei sorába emelték.
Uri ellátás. — Csalmakázás, lovagló és kerékpár-pálya, lawn tennis, hangversenyek, táncestélyek, katoná- és cigányzene, bel- és külföldi mindennemű hírlapok stb., stb. — Felvilágosításokkal készséggel szolgál a
7724 „Siófok” Balaton fürdő részvénytársaság igazgatósága.

Utazási és verseny látesőveket
a legújabb átalakítással, v. tirage rapid.
Kettős távesőveket, kézi távesőveket legújabb **Zeiss-féle** távesőveket;
lépésmérőket (pedometer), magasság-mérő légsúlymérőket, iránytűket, fűrdő és sebshőmérőket, védőeseműveket és orrszipeteket stb.
Fényképezési készülékeket turisták számára ajánl
CALDERONI ÉS TÁRSA
IV. Váci-utca 30, szám. BUDAPEST, Kis-hid-utca 8. szám.
Árjegyzékek bérmentve küldetnek. 7708

Felix-fürdő.
Nagyvárad közvetlen közelében, vasuti állomás.
Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél. kocsin 3/4 órai távolságban. Május—aug. hónapokban naponta 10, vasárnap—és imnepnapokon 14 vonat közeledek Nagyváradra. Az új vasuti állomás közvetlenül a fürdőtelep mellett van.
Az európai hírt 49° O meleg természetes hévíz jvalva van: az izületek és izmok oszton bántalmánál, idült és különösen savos ízületi lóbolónál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál; köszvényes és annak kúrából előke-jainál; idegbántalmak, melyek rheumatisus alapon keletkeztek (ischiasnál); különösen bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izamszűkületnél; belsőleg: heveny és idült gyomor-bántalmaknál, máj- és vesekővek esetében. Állandó fürdőorvos: **dr. Kaszay** Kálmán.
A különböző igények szerint berendezett nagy számú szobák napi ára 80 krtól 3 frt közötti váltakozik. Gyógyterem (Kursalon) hírlappal, és tekeasztallal. Terrazok szép kilátással. Étterem, stáblehely a fürdőtelepen és a mellette elterülő óserdőben. Az erdőben tekepálya. Hat tükörfürdő, család és kád-fürdőkön kívül moor-fürdő is vannak rendezesítve. Állandó kitűnő zenekar. Telefon összeköttetés Nagyváradal.
Az elegánsul berendezett lakásokban, kád- és tükör-fürdők továbbá a Felix-fürdő elismert jó konyhája és pinczeje kézen várja a legkülönbözőbb igényű vendégeket. Gyors és pontos kiszolgálás és mérsékelt ár által igazán jók a vendégeimet teljes kiel-gésztel.
7718 Kiváló tisztelettel **KERNÁTS JÁNOS**, bérli.

Szépség és egészség.
Korunk főnyalvája az idegesség és vértelenség, melyből számtalan kör származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a **vasas étinabor**
1 üveg 1 frt 20 kr., 5 üveg franco küldve 6 frt.
Szervyál van készítő és minden hasznosnál készítmények között a legjobbnak elnevezett és vasat tartalmazza.
Kinek van szeplője? vagy bármel folt, vagy pattanás az arcán? Az teljes biztonság fordulhat annak elűntetésé végett a világhírt **PEPSIN-BOR** használatát által, mely az ételt megemésztési segíti és a gyomrot rövid időn belül teljesen helyreállítja. **Cascara Sagrada**-bor kitűnő enyhe hatású hashajtó és vértisztító szer. **Non-Kesser**! Minden úrszemű készítmény közt a legjobb. Az szerdés országos kiállításán 16 hátszori kitüntetés. 1 üveg ára 1 frt 20 kr., 5 üveget franco küldve 6 forint.
Kapható Budapestben: **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszerész Aradon.
7469
Török József gyógyszer-uránál és minden magyarors. gyógyszerésznél.

BALATON-FÜRED,
gyógyfürdő s a Balaton metropolisia
Zala vármegyében. — Posta és távirda helyben.
Fürdőidény május 22-től szeptember végéig.
Azon gyenge üdülők és mellbetegék, kik B.-Füred kedvező klmáját előbb élvezni akarják, már május 16-ától itt minden kényelmet — meleg fürdők kivételével — találhatnak.
Tiszta ózondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő; égvényes, sós, szén-avas, vasas források; juhsavó-, tej-, szőlő-, massage-gyógyimó; szénsavas meleg pezsgő és szénsavas hideg fürdők, gőzfürdő, zuhanók, balatonvári hideg fürdők és uszodák. Orvosi tekintélyek igen ajánlják: **vérzésérvényesség, görvény, gümőkór, osz, köszvény, légzőszervek hurutos bántalmái, rekedtség, vérérvény, gyomor és bélhurut, máj- és lépérvényesség, női bajok és idegbántalmakban.**
Elsőrangú fürdőintézet.
Hegyekről védett gyönyörű fekvés, díszes és cziszterti berendezés: gyógyterem, étcaesarnok, árnyékos sétányok, lombos park, fenyves liget, térczene, zenei előadások, hetenkint táncmulatság, élveteres kirándulások, sétacsoportokakázás. — Elegáns lakások a Balaton partján épült Ipoly-návarban, az Erzsébet- és Klotild udvarokban és a Grand-Hotelban; esimes nyaralók. Jó és mérsékelt étkezés, table d'hôte: convett 1 frt 50 kr. Szobák 40 krtól 5 frtg kaphatók. Junius 15-ig és angustus 21-től a saison végéig a lakások 30% szalalékkal, az étkezés a Grand-Hotel éttermeiben 20 szalalékkal olcsóbbak.
Vasuti állomások: Siófok és Veszprém; Siófoktól Füred gőzhajón 1 óra, Veszprémtől kocsin 1 és fél óra. Vasuti sasonjegyek 33% szalalékos kedvezménytel, menettéri jegyek — 3 napra — féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa **Dr. Huray István**, kir. tan.
Lakásmegrendelések — előleg beküldése mellett — **Lingl Valerián** fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre. A balatonfüredi ásványvíznek, mely mint étrendi víz is igen kedvelt, főraktára **Édeskúty L.** ásványvíz-szállító Budapestben. Ezeknélvül kapható **Szemerey János**nál Veszprémben és **Lichtnecker Antal**nál Székesfehérváron.
7704 Prospektusokkal ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

HIRDETMÉNY.
Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK legteljesebb elhatározása folytán szemel megindították
a XX-ik magyar királyi államsorsjáték,
melynek rendeltetését a következőkben állapítjuk meg, hogy abból 1. a vagyontalan állami tisztviselői övegyet és árvi részére gyűjtendő alap, 2. a czirkonizáció „László”-gyermekotthonát, 3. a közömlő-lyseai „Gyula” munkás-otthonát, 4. a Jászai-gyűjtőt, 5. az erdővidéki (Bártfa) kórházat, 6. a budapesti „Klotild”-szertésházát, 7. a kolozsvári jótékony nőegyletet, 8. a magyarelti társulat, 9. a békéscsabai Fehér Kereszt-egylet részvételével.
E sorsjáték összes 7001-ben megállapított nyereménye az alább következő játéktér szerint: 365,000 koronára rúgnak és pedig:
1 nyeremény — 150,000 kor — 10 nyeremény egyenként — 1,000 kor
1 — 50,000 — 20 — 500 —
1 — 20,000 — 50 — 100 —
1 — 10,000 — 100 — 50 —
2 nyeremény — 5,000 — 1000 — 20 —
5 — 2,000 — 6500 — 10 —
az összes nyeremények közzepénzben fizetendők ki.
A húzás visszavonhatóan 1898. évi június hó 30-án Budapesten történik.
Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva. 7692
Sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapestben (Post 67vámház, főtelep), hová a megrendelt sorsjegyek ára postaköltséggel együtt beküldendő; valamint sós- és adóhelyeken; a legközelebbi postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyrakodókhoz. Budapestben 1898. április hó.
M. kir. lottó-igazgatóság.

WALLA JÓZSEF
mozaik- és cementáru-gyára
építési anyagok raktára
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 13.
Raktárt tart:
Gránit-terazzo
Betonirozások
Medencék
Csatornázások
Szakalkutak
Jászolók
Cementvizelők
Cement-lapok és Mozaik-lapokkal készíttetések elkészítésére
Fayence-lapokkal falburkolások stb.
Vállalkozik:
Keramik-lapok
Kelheimi lapok
Mozaik-lapok, mettlachi módra
Terracotta-árak
Aszfalt tető-lemez
Aszfalt elszigetelő lemez
Tűzálló-téglák
Kőgyagy-csövek
Kémény-toldalékok
Kőgyagyból stb.
Gyáriraktára a Gartnerai Portland cement vízálló-mész-gyárnak.
Mennyezet nád-szövet-raktár (Stuccatur-Rohrgewöbe)

„A világ legjobb sámfája“
FÖLDVÁRY IMRE
 férő dívat és fehérnemű raktárában. **párja**
 Budapest, IV., Koronahé-
 czeg-utca 11. sz. és VIII.,
 Kerepesi-út 9. 7719
 Férő ingek, Jäger-árak,
 vadász és sport-czikkék dúz
 választékban kaphatók.
 Kesttyük és Nyak kendők.

KIRÁLYNŐ-ARCZCRÉME,
 legjobbnak ismert arczsépitő a világon.

Ezen arczréme a legürvidebb idő
 alatt eltávolít az arczról minden
 bőrtisztatlanságot, u. m. szepit,
 pórszemes, utócsiszoló, s azt
 növényes és állati zsírt. Teljesen
 ártalmatlan. Egy tégely 70 kr.,
 királynő-arczréme szappan 1 drb
 50 kr. — Királynő-hőlygpör
 fehér, rózsa és árnyék szímben
 1 doboz 70 krajczár. Székül-
 desi főraktár:
Temesváry József
 Angyal-gyógyszertára
 Zombor, Jókai-tér 2.
 Budapest Török József gyógy-
 szertárban, Király-utca 12. sz.

A „Very Well“
 kerékpárok csak elsőosztályú ke-
 rékpárokat gyártanak a legjobb anyagból.
 Eladás tényleges jótállás mellett.
 Raktár Budapest Bécs Fővezetői
 Fővezetői 23. — Bécsben Bau-
 mann L.-nél VI./2. Millergasse 6/f.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
 7650

Államtag kedvezményezett gőzóra berendezett első magyar
Torony-óra-gyár 7615
 Máyer Károly L. utóda Müller János Budapest VII.,
 Kazinczy-utca 3. sz. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

KESSLER-féle
MAGDA-HAJKENŐCS
 dermatologiai-terapeutikus
 alapon nyugvó összedolgozott
 fogva az élsimert legjobb szer
 korpa ellen, ugyszintén
 hajkihullás ellen.

Magda-hajkenőcs több év
 óta kipróbálva, teljesen ártalmatlan, a hajnövést elő-
 mozditja és mint kitűnő óvszer a gyakran előforduló
 hajbetegségek ellen, még gyermekknél is használatra
 legjobban ajánlható. 1 tégely ára 3 korona. 7587
Főzetküldési raktár: KESSLER REZSŐ-nél
 gyógyszerész Gyertyámos, (Törölköz vármegye).
 Raktárak a következők: Budapest: Budapest:
 Török József, Király-utca 12. Dr. Budai Emil, Városház-
 tér 7. Raditz Róbert, József-körút 64. Pozsony: Ozollner
 Vince, Lőrinczkapu-út. Miskolc: Baruch Gyula. Szekes-
 Fehérvár: Say Kudoft. Szeged: Barossy Károly. Debreczen:
 Mihálovits Jenő. Arad: P. Idos Kelemen. Temesvár: Theodor
 Albert. Versecz: Kúhler Béla. Karánsebes: Müller F.
 Jakab. Nagy-Szabony: Molnár örökösai. Brassó: Jekelius
 Nándor, Kelemen Ferencz. Szász-Régen: Wermescher Emil.

Kwizda **Fluidja**
 A kigyó
 védjeggyel.

6 arany,
 18 ezüst
 áram.

30 tisztelet
 és előismerő
 okmány.

Turista-
 fluid.

Erdményesen hasz-
 nálva turisták, ke-
 rékpárosok és lo-
 vaglók által nagyobb
 táruk utáni erősi-
 tére és erőgyűjtésre.

1/2 palaczk
 ára 1 frt.

1/2 palaczk
 ára 60 kr.

Caak is fenti védjegyes a valódi. — Kapható minden gyógyszerár-
 ban. — Főraktár:
Kreisapotheko, Kornenburg (Bécs mellett).
 A név, rajz, egy és oszonozás törvényesen védett. 7639

Legjobb és leghírnevesebb
 pipere hölgypor: a
La
VELOUTINE
 6959
 Különleges Rizapor
 BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
 PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

Tüdő
 betegségek, idült hurutok és tüdővér-
 gyógyítható a teljesen ártalmatlan
 (törvényesen védett) Glandulen által,
 mely 0,25 gr. tablettákban tudomány-
 ból (0,05 Glandulen, 0,20 tejecukor)
 állítatik elő.

Orvosi részről a tüdő-méreg anyag mint a jelenleg létező legjobb
 szer ajánlatik a fenti betegségeknek. A ki már minden szert
 eredménytelenül használt, próbálja meg a Glandulént.
Dr. Dosing, Lieberose írja: Az én Glandulénem hatá-
 sával rendelvél meg vagyok elégedve. Az összes megbetegedési
 tünetek málfelőben van-ak.
Dr. Heusmann, Canno: Glandulen tüdővérszél és hurut-
 nál kitűnő gyógyszernek bizonyult és jelenleg ez tekintendő az
 egyetlen értékes szernek.
 Ára 100 tablettánként 2 frt 75 kr., 50 tablettánként 1 frt
 50 kr. Tessek világosan Glandulen-t kérni, minden más utánzat.
 A hol gyógyszerárakban nem kapható, tessek egyenesen Dr. Hof-
 mann tüdősi, Meersane 13a. Veszprémetől gyárának imi.
 Kimerülő brodzéket és értesítéseket orvosok és gyógyult betegek
 részéről kívánatra ingyen és bérmentve. 7722/2

A női szépség
 emelésére, tökéletesítésére és fen-
 tartására legkitűnőbb, teljesen ár-
 talmatlan, vegytiszta és zsírmen-
 tes készítmény a **7502**

Margit Crème.
 Rövid idő alatt szünteti szepit,
 májfoltot, pattanást, bőrártást (mit-
 'esser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat
 és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tőde bájos
 arczszínt kölcsönöz, ára 50 kr., nagy 1 forint.
 Margit hölgypor 60 kr., 3 színben. Margit szapp-
 an 35 kr. Margit fopgép (Zahnpasta) 50 kr.
Készítő FÖLDES gyógyszerháza,
 Aradon Deák Ferencz-utca 11. sz.
 Főraktár: **Török József gyógyszerháza,** Budapest
 Király-utca 12.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
 Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját
 házában),
 Az arany éremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak,
 ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, éj. tőmesterek, ugyszintén
 gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-fest. kek, melyek meszben
 feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilöknél
 16 krtól felfelé szállítatnak, és a mi a festék szűrtiszaságát illeti, azonos az
 olajfestékkel. — **Mintakártya, ugyszintén használati uta-
 sítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.** 7645

A különbség,
 mely a
Christy,
 boncztani
 kerékpár-
 nyereg
 kényelmessége
 tekintetében más
 nyergelkhez viszo-
 nyítva fennáll, a
 Christy-nyereg-
 nek a hygiene kö-
 vetelményeinek
 megfelelő
 helyes szerkezetű
 van feltételezve.
**Az orvosok a
 Christy-nyergel
 ajánlják.**
 Minden kerékpárra
 rúlisztható.
 Minden finomabb
 kerékpár kereske-
 dében kapható.
 Egyike a másfajta
 nyergelknek.
 Tessék a Christy névre ügyelni.
 Brostűroket ingyen küld:
Christy Saddle Co., Hamburg.
 Pickhuben 5. 7682

LUSER L.-féle turista tapasz.
 Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem
 szemölcs és talp, valamint a sarok bőr-
 keményedései, to-
 vábbá mindennemű
 bőrelszarusodás,
 ellen: A hatás-
 ert jótállás
 vállal-
 tatik.

Köz-
 ponti
 széküldési
 raktár:
SCHWENK L.,
 gyógyszerész
MEIDLING — BÉCS.
 Csak akkor valódi, ha min-
 den használati utasítás és minden
 tapasz a mellettes védjeggyel és
 aláírással el van látva, azért is erre
 ügyelni kell. 7670
 Gyógyszertárakban vásárlandó.

Főraktár: Budapest, Király-utca 12. szám
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza.

A női szépség
 fontartására és emelésére a legkitűnőbb szer:
Cornelia-arczkenőcs
 (törvény által védve) 7706
 mely az arcznak tőde, meglepően tisztá fiatalos színt köl-
 csönöz a mit semmi más szerrel elérni nem lehet
 Kitűnő szer: májfoltok, szepit, pattanások, pórszemes-
 (milisszer), talvörös arcz és a bő minden tisztáltsága
 ellen, a szárga vagy barna arczbort vaktó fehérre teszi.
 Egy kis tégely ára 1 korona. Egy nagy tégely
 ára 2 korona. — Ezen küzköveltt szer kaphat:
LESZKOVÁCZ MILETA
 „KORONA“ című gyógyszerháza
 Ó-Verbászban (Bácska), 150.
 Postai megrendeléséknél ínyom pőnderek, szappanok
 és illatszerek hozzászámogatására ajánlatnak.
 Vizonteladók kerestetnek.
 Főraktárak Budapest: Török József gyógyszerháza, Király
 utca 12. és dr. Egger Leo gyógyszerháza Váci-körút 17.

BRAZAY KÁLMÁN
SÓSBORSZESZ
 készítménye
 BUDAPESTEN
 Múzeum-körút 23. szám.

Az általános ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalulag ki-
 tintetett sósborszsesz-készítményem — kelendőségénél fogva — sok
 utáználak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy
 azokon címjegyeimet módosítom s arra két nyomásban saját há-
 zam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvél azt egyszersmind
 védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ
 általános ismert kitűnő lazíszér; különösen a bedörzsolés-kenő-
 gyűrő-gyógymódnál (masszage) igen jó hatású. Ajánlható egyszers-
 mind fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti,
 a foghust erősíti és a száj tisztá, szagtalan izt nyer a szesz eljá-
 rólása után, ugyszintén fejmosásra és a hajidegek erősítésére, a
 fejkorpa képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90 kr., egy kisebb üveg ára 45 kr.
BRAZAY KÁLMÁN 7961
 Budapest, IV. ker., Múzeum-körút 23. szám.

23. SZÁM. 1898. BUDAPEST, JUNIUS 5. 45. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt félre — 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt félre — 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5 — félre — 2.50 Kétföldi előfizetéséhez a postalg meghatározott viteldj a csatolandó.

KOSSUTH MISKOLCZI SZOBRA.

MISKOLCZ AZ ELSŐ VÁROS, mely Kossuth La-
 josnak nagyobb szabású, művészi kivi-
 telű szobrot emelt, s melyet lelkesült-
 ségtől áthatott nagy közönség jelenlétében pün-
 kösd hétfőjén lepleztek le, hogy a jövőnek is
 hirdesse a nagy hazafi halhatatlan érdemeit és
 a nemzet fiainak el nem enyésző halálját.

Az ünnepélyre sok vendég érkezett külö-
 nösen Borsodmegyéből, melynek Miskolcz egyre
 növekedő és szépülő székhelye, de távolabbi
 vidékekről s nevezetesen Budapestről is sokan
 érkeztek meg, kiket a lobogó-díszbe öltözött
 város szokott vendégszeretettel fogadott. Leg-
 nagyobb volt az érdeklődés Kossuth Ferencz
 és nagynéje, Rutkayné Kossuth Lujza iránt,
 kik Budapestről vasárnap este érkeztek s kiket
 a szakadó eső mellett is seregestől várt és
 ünnepiesen fogadott a polgárság a pályá-
 udvaron.

Hétfőn szintén esőre viradt a város; de ez
 legkevésbé sem csökkentette a délelőtre kitű-
 zött leplezés iránti érdeklődést és általános
 lelkesedést. Roppant néptömeg sereglett össze
 az ünnepély helyére, a tágas és díszes Erzsébet-
 térre, mely a város közepe táján szép házsorok-
 tól szegélyezve, a Szinva pataktól balra terül el
 s gyönyörű kilátást enged a túlsó parton emel-
 kedő Ávas-hegyre, annak házsorára és magas
 oldalán álló tisztes, ódon református templo-
 mára, a melynek közelében láthatók Szemere
 Bertalan és Palóczy László siremlékei. A
 nyüzsgő sokaság közül magasan emelkedett
 ki a nemzeti zászlókkal és czimerekkel díszített
 árbozok közt sötét vörös szövetvel eltakart szob-
 or, melylyel szemközt széksorokkal megrakott
 emelvények álltak a szónokok s a meghívott
 vendégek számára.

Az ünnepélyt **Soltész Nagy Kálmán**, Miskolcz
 város polgármestere nyitotta meg, rövid, de
 magvas beszédben előadván a szobor keletke-
 zésének történetét és méltatván annak, mint a
 hazafiai kegyelet megtestesülésének becsét. Ő
 után **Tóth Pál**, a miskolczi ref. felsőbb leány-
 iskola igazgatója fejtegette hosszabb beszédben,
 hogy ki volt Kossuth és ki lesz ő a magyarnak
 ezután is mindig. E beszéd végeztével lehullt a
 leplet a szoborról, melynek előtüntére mindenki
 levette kalapját s zúgó éljenzésben tört ki az
 egész közönség. A szobor megalkotóját, **Róna**
 Józsefet vállaira kapta a nép s úgy hordozta

KOSSUTH SZOBRA MISKOLCZON. — Róna József szoborműve.